

HÄCKFÅGELINVENTERING I BOKHULTET/BÄCKASLÖV 2011

Mindre hackspett

Förslaget är framtaget med stöd av
lokala naturvårdssatsningen LONA

Text och foto
Christer Wendeler
Skogsgatan 11
352 35 Växjö
christer.wendeler@gmail.com

Innehåll

Inledning	s 3
Syfte och omfattning	s 3
Områdesbeskrivning – Bokhultet	s 3
Områdesbeskrivning – Bäckaslöv	s 3
Tidigare inventeringar	s 3
Metoder	s 3
Utförande	s 4
Inventeringsschema	s 4
Inventerare	s 5
Datalagring	s 5
Resultat och analyser	s 5
Tabell över antalet revirhävdande fågelarter	s 5
Artkartor med kommentarer	s 7
Resultat	s 39
Fågelarter som inte redovisats i inventeringen	s 40
Tabeller över förändringar i fågelfaunan	s 41
Delområdesbeskrivningar	s 41
Bäckaslöv. Metod och genomförande	s 48
Fågelfaunan	s 49
Arter som är observerade i häckningstid	s 49
Åtgärder som kan påverka Bokhultets bevarandestatus	s 50
Referenser	s 51
Bilagor	
Bilaga 1. Karta över Bokhultet Delområde 1 – 6, Bäckaslöv Delområde 7 -8	
Bilaga 2. Växjö Fågelklubb. Synpunkter på Översiktsplanen	

INLEDNING

Inventeringen är ett lokalt naturvårdsprojekt utfört på uppdrag av Växjö kommun och har beviljats statligt bidrag enligt beslut av Länsstyrelsen med stöd av 1 § förordningen(2003:598). Syftet är att ta fram kunskapsunderlag för framtida åtgärder inom naturvård och bidra till att uppfylla målet ” Ett rikt växt- och djurliv”.

SYFTE OCH OMFATTNING

Huvudsyftet med inventeringen har varit att undersöka häckfågelfaunan i det kommunalt bildade naturreservatet Bokhultet och att jämföra med tidigare inventeringar som är gjorda av Växjö Fågelklubb - 1986, 1987, 1995 och 2000. Reservatet ingår i det europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000 (EU:s art- habitatdirektiv).

Ytterligare ett syfte har varit att få en uppfattning av fågelfaunan i Bäckaslöv. Ett område som ligger omedelbart norr om reservatet och som är aktuellt för framtida exploatering enligt Växjö Kommuns översiktsplan.

Delar av Norra och Södra Bergundasjön samt Lindöarna ingår i reservatet, men dessa områden har inte inventerats 2011.

OMRÅDESBESKRIVNING – BOKHULTET

Bokhultet ligger i sydvästra delen av Växjö stad. Gamla Bäckaslösvägen utgör gräns i norr och Söderleden begränsar reservatet i nordöst fram till Vallakanalen och ner till Norra Bergundasjön. Från Vallakanal går gränsen i en rak linje genom Södra Bergundasjön, passerar söder om Stora Lindö, vidare över Sundet och slutar där Gamla Bäckaslösvägen når ner till Norra Bergundasjön.

Bokhultet innehåller flera värdefulla biotoper. Dominerar gör ädellövs skogen av främst av bok men här finns även av gammal grov ek, blandskog, sumpskog, strandskog, betesmarker, en tallmosse, en våtmarksanläggning och det nybildade Biparadiset.

Den rika variationen har skapat ett område med stora naturvärden och en rik biologisk mångfald när det gäller många organismgrupper. Det gäller till exempel fåglar, kräldjur, fladdermöss, insekter, mossar, lavar och svampar.

För utförligare beskrivningar se delområdesbeskrivningarna.

OMRÅDESBESKRIVNING – BÄCKASLÖV

Området som inventerats ligger norr om reservatet mellan Gamla Bäckaslösvägen och järnvägen söder om Regementsstaden. Västerut sträcker sig området en dryg kilometer från cykel- och gångvägen över järnvägen i öster.

Strandzonen längs Norra Bergundasjön är ett lövskogsdominerat område med orörd översvämningskog av samma typ som ligger till grund för Natura 2000-skydd i Bokhultet. Granen dominerar men här finns ovanligt rika inslag av grov bok och ek. I söder finns öppnare skog med gläntor och betesmarker. För en noggrannare presentation hänvisas till två inventeringar gjorda av Tobias Ivarsson (se referenser).

TIDIGARE INVENTERINGAR

Bokhultet har tidigare inventerats enligt revirkarteringsmetoden följande år: 1986, 1987, 1995 och 2000. De två första inventeringarna är publicerade i Bondesson O., Johansson R. och Johnsson F. Bokhultet. Fågelinventering 1986-1987. De övriga inventeringsresultaten är inte publicerade men är sammanställda av Ola Bondesson och Christer Wendeler. I analyserna med artkartor finns uppgifter om antalet revirhävdande fåglar från de tidigare inventeringarna med. De områden utanför reservatet som inventerats tidigare har räknats bort för att resultaten inte ska bli missvisande.

METODER

Området har inventerats med revirkarteringsmetoden som går ut på att alla observationer som har betydelse för revirhävdande noteras på en besökskarta. Alla noteringar förs sedan över på en artkarta (en karta för varje art) och antalet revirhävdande fåglar beräknas. Det vanligaste sättet att hävda revir är genom sången och särskilt viktigt är att notera samtidigt sjungande fåglar för att man ska kunna avgöra antalet revir korrekt. Andra indikationer är varnande fåglar, fåglar med bomaterial, mat till ungar, etc.

Vissa arters beteende gör att de är svåra att inventera med den här metoden. Det kan vara att de inte markerar revir så tydligt, till exempel stenknäck, eller fåglar som rör sig över stora områden som morkulla, eller kolonihäckande arter som kaja, stare eller björktrast.

En del fåglar kan uppvisa stora populationssvängningar orsakade av stränga vintrar eller förändringar av flyttvägar eller övervintringsområden och det blir då svårt att göra bedömningar om beståndsutvecklingen.

Naturliga svängningar av bestånden är dessutom vanliga och även andra faktorer (t. ex dåligt väder) kan påverka resultatet. För att det ska vara möjligt att göra någorlunda säkra bedömningar om de olika arterna utveckling krävs återkommande inventeringar och att de görs på ett så likartat sätt som möjligt.

Av den anledningen har inventerarna i år rört sig längs särskilt markerade rutter som senare kan upprepas. Av samma anledning har de tidigare gjorde uppdelningarna av området i 6 delområden behållits, även om dessa inte överensstämmer med olika habitat eller reservatets skötselområden.

I delområdesbeskrivningarna anges vilka skötselområden och vilka typer av Natura 2000-habitat som finns i respektive område.

Lövsångare, bofink är våra vanligaste fåglar och dessa har inte revirkarterats sedan tidigare på grund av att arbetsinsatsen inte skulle stå i proportion till värdet av den information resultatet skulle ge. Detsamma gäller den svårinventerad e björktrasten. Dessa arter är därför undantagna även i årets inventering.

UTFÖRANDE

Varje delområde i reservatet har besökts 11 gånger under perioden från och med vecka 12 till och med vecka 23 enligt schema nedan. Vecka 12 gjordes inga inventeringar på grund av dåligt väder med kyla och mycket snö. Därefter har alla inplanerade inventeringar utom en genomförts.

Varje period utgjordes av en femdagarsperiod där inventeraren själv valde en lämplig dag. På så vis kan man välja bort dagar med blåsigt och regnigt väder då det inte är lämpligt att genomföra några inventeringar.

Inventeringarna började i soluppgången och tog cirka 2 – 3 timmar att genomföra.

Inventeringsschema

	DEL 1	DEL 2	DEL 3	DEL 4	DEL 5	DEL 6	DEL 7	DEL 8
	<i>Bäckaslöv Bäckaslöv</i>							
1 V12 25/3 - 29/3	EK	UP	TP	MP	CW	SM		
2 V13 1/4 - 5/4	OÖ	TH	EK	MH	JR	SM	UP	CW
3 V14 8/4 - 12/4	LA	TL	UP	CW	RJ	SM		
4 V15 15/4 - 19/4	LA	TH	TP	MH	SM	MP	OÖ	FA
5 V16 22/4 - 26/4	OÖ	UP	JS	RJ	CW	SM		
6 V17 29/4 - 3/5	JS	ES	UP	LA	TL	JR	TH	JS
7 V18 6/5 - 10/5	RJö	ES	TP	RJ	TL	MP		
8 V19 13/5 - 17/5	LA	UP	OÖ	MP	RJ	JR	CW	FA
9 V20 20/5 - 24/5	MH	TP	RJö	TL	JR	MP		
10 V21 27/5 - 31/5	RJö	CW	TH	MH	SM	OB		
11 V22 3/6 - 7/5	RJö	TL	OÖ	RJ	JR	SM		
12 V23 10/6 - 14/6	MH	ES	JS	LA	RJ	SM		

Inventerare

Fredrik Alering **FA**

Lars Allvin **LA**

Ola Bondesson **OB**

Thomas Hultquist **TH**

Mats Henriksson **MH**
 Ronny Johansson **RJ**
 Roger Jönsson **RJö**
 Eva Karlsson **EK**
 Tomas Lundqvist **TL**
 Staffan Morander **SM**
 Mikael Persson **MP**
 Therese Petersson **TP**
 Uno Petersson **UP**
 Johannes Rydström **JR**
 Johan Sandström **JS**
 Ewa Söderberg **ES**
 Christer Wendeler **CW**
 Ola Österström **OÖ**

Datalagring

Alla enskilda observationer har rapporterats in på Artportalen Svalan antingen av den enskilde inventeraren eller av den projektetansvarige (Christer Wendeler) som även svarat för att de enskilda observationerna från besökskartorna förts in på de enskilda artkartorna.

RESULTAT OCH ANALYSER

TABELL ÖVER REVIRHÄVDANDE FÅGELARTER I BOHKHULTET 1986, 1987, 1995, 2000 OCH 2011

ART	status	1986	1987	1995	2000	2011
		revir	revir	revir	revir	revir
Fasan	X	h	8-10	0	0	0
Kornknarr	X	1	0	0	0	0
Rörhöna	Ny h					2
Mindre strandpipare	X	0	0	1-2	0	0
Tofsvipa	X	0	0	1-2	0	0
Enkelbeckasin	H	1	1	0	0	1?
Morkulla	H	2-3*	4*	h	h	1-2?
Skogssnäppa	X	1?			0	0
Drillsnäppa	H	h	4-6	1	h?	1
Skogsduva	X		2-4	0	0	0
Ringduva	H+	h	0	5-6	7*-8*	13
Gök	H	h	2	1-2	1	1-3
Sparvuggla	X			1?	1?	0
Kattuggla	H	1	1	2	h?	h?
Hornuggla	X					0
Göktyta	X	2	2-3*	0	0	0
Gröngöling	X	6*	6*-9*	1-3	4*-5*	0
Spillkråka	X	1-2*	1-2*	2	1*-2*	0
Större hackspett	h-	12*-14*	14*-17*	12-13*	7*-8*	7-8
Mindre hackspett	h-	3-4*	4	3*-4*	3*-4*	1-2?
Såglärka	X	1	1	1	1	0
Ladusvala	X f					0
Trädpiplärka	h-	h	27-28*	h	17-18	4-6
Ängspiplärka	X R	0	0	1	0	0
Sädesärla	H	h	h	h	h	3-6
Gärdsmyg	H+	4-7		15-22	25*-28*	18
Järnsparv	h+	h	0	3-4	3-5*	6-7
Rödhake	H+	h	24	34*-36*	59*-65*	65-66
Näktergal	X	1	0	0	0	0
Rödstjärt	h	4-5	0	0	0	5-6

ART	status	1986	1987	1995	2000	2011
		revir	revir	revir	revir	revir
Buskskvätta	X	6-8	10	1	1-2	0
Stenskvätta	X	1*	1*	1-2	1-2*	0
Koltrast	H+	h	10-12	21'-24*	17*	25-27
(Björktrast)	(H)	h	15-16	Ej inv	Ej inv	Ej inv
Taltrast	H+	h	4	5-7	14-16	17-18
Rödvingetrast	H	2	2-6*	7-10	6-9	6-7
Gräshoppsång	X	0	0	0	0	0
Sävsångare	X	0	2	1-4	0	0
Kärrsångare	X	3	0-2	0	0	0
Rörsångare	H-	13-17	20-28	11-12	11-18	9-14
Härmsångare	X	13-21	15-21*	8-11	4?	0
Ärtsångare	h-	1-5	0	1?	0	1
Törnsångare	h-	11*-15*	7*-11*	5-8	6-11	3
Trädgårdssång	H-	28*-31*	38*-51*	0	21-31	18-21
Svarthätta	H+	22*-25*	16*-17*	23-28*	21-29*	59
Grönsångare	H+	30-34	32*-33*	34-37	16-19	44-45
(Lövsångare)	(H)					Ej inv
Kungsfågel	h-	h	1	9-10	11-13	5-7
Grå flugsnappare	h-	9-18*	5-8	4-9	5-8	4-6
Mindre flugsnappare	X	0	1-3	0	0	0
Svartvit flugsnappare	H	19-21*	31*-33*	16	28*-33*	24*-28
Stjärtmes	h-?	5-10	3	?	3-4	1-3
Entita	H	h	h	5-11	8-12*	6-9
Talltita	X	0	2	0	0	0
Svartmes	X	0	2	0	0	0
Blåmes	H+	h	38-45	43-49	35*-39*	62-66
Talgoxe	H+	h	35-39*	h	48-51*	53-56
Nötväcka	H	15*-20*	14*-15*	7-9	14-15	15-17
Trädkrypare	H	10-18	10	h	12-16	14-16
Sommargylling	X	0	1	0	0	0
Törnskata	X?	1	1	1	1-2*	0?
Nötskrika	H	h	h	h	h	3-4
Skata	H	h	h	h	h	3-4*
Kaja	H	h	4-5	0	0	4-5
Kråka	H	h	7-8	h	h	2-3
Stare	h-	h	8-10	14-15	10?	3-4
Pilfink	H ny	0	0	0	0	3
(Bofink)	(H)					Ej inv
Grönfink	h+	h	≥7?	5-6	3-4	7*-8
Grönsiska	h	0	0	3-6	0	1-4?
Hämpling	X	2	1	0	0	0
Rosenfink	X	1-2	4*-8*	0	0	0
Domherre	H	h	0	1-2	h?	1-2?
Stenknäck	H+	2*-3*	7-11	6-9	8*-12*	12-16
Gulspurv	h?	0	0	0	2-3	1?
Sävspurv	H	?	12-16	7-10	14-19	11-14

Teckenförklaringar:

X = tidigare häckfågel som ej längre är kvar som häckfågel i området

+ = ökning av antalet revir

- = minskning av antalet revir

7-8 första siffran anger antalet säkra revir och andra siffran antalet möjliga revir

* = innebär att reviret sträcker sig utanför reservatet

H = arten häckar allmänt (≥ 10)

h = arten häckar fåtaligt (≤ 9)

F = arten födosöker eller påträffas regelbundet
 f = arten födosöker eller påträffas tillfälligt
 r = rastar

0 = inga funna revir

? = uppgiften är osäker

I vissa av kolumnerna med årtalsangivelser saknas ibland uppgifter om antal revirhävande fåglar trots att de högst troligt funnits som häckande. Detta har angivits med "h".

ARTKARTOR MED KOMMENTARER

Kommentarerna innehåller först en kort presentation av artens allmänna status och förekomst i Sverige. I förekommande fall ges även uppgifter om beståndens storlek och utveckling. Därefter presenteras resultaten från inventeringarna. Uppgift om arten är rödlistad finns i rutan under artnamnet. Art kartorna i svartvit visar utbredningen 1986 eller 1987.

Kricka (<i>Anas crecca</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	h	h	0	2-3?

Häcker tämligen allmänt i hela landet i sjöar och småvatten. Populationen tros ha minskat sedan 70-talet men utvecklingen är dåligt känd. 40 000 – 60 000 par är en försiktig uppskattning av beståndet i Sverige.

Krickan häckar förmodligen regelbundet i 2-3 par i reservatet bland annat i Bäckaslövs våtmark.

Gräsand (<i>Anas platyrhynchos</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H	H	H	H	H	7-9?

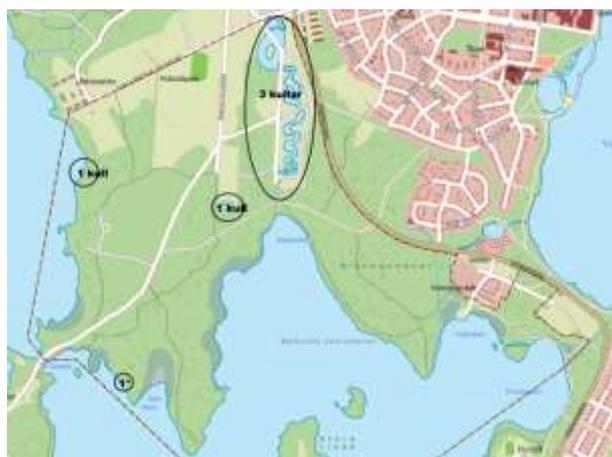
Vår vanligaste och mest kända simand som finns i de flesta typer av vatten. Beståndet uppskattas till 100 000 – 150 000 par.

Gräsanden häckar regelbundet i och i omgivande delar av reservatet. Underlag saknas för att närmare bedöma utvecklingen.

Knipa (<i>Bucephala clangula</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	≥2	?	h	h	>3

En dykand som expanderat söderut och nu finns allmänt i hela landet främst i inlandet. Den häckar i hålträd eller holkar med cirka 75 000 par (mitten av 1900-talet). Knipnan häckar med flera par i Norra och Södra Bergundasjön och 3 honor med kullar har påträffats i Bäckaslövs våtmark. Ytterligare en kull har setts i nordvästra delen och ett bo i sydväst. Totala antalet par har inte försökt att beräknas.

Fasan (<i>Phasianus colchicus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	h	8-10	0	0	0

En inplanterad art som inte längre finns i området.

Kornknarr (<i>Crex crex</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
VU (sårbar) Tillfällig	X	1	0	0	0	0

En fågel hävdade revir 1986 men en rensning av vegetationen på hösten spolierade biotopen.

Rörhöna (<i>Gallinula chloropus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	hNy	0	0	0	0	2

Häcker tämligen allmänt i södra och mellersta Sverige med ett beräknat bestånd av 2000 till 4000 par. Arten trivs i mindre sjöar, dammar och åar med tät växtlighet. Rörhöna har i år häckat framgångsrikt i sedimenteringsdammarna i norra delen av Bäckaslövs våtmark och dessutom med två par. Det är första gången någon häckning konstateras i Bokhultet.

Mindre strandpipare (<i>Charadrius dubius</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	0	0	1-2	0	0

Finns ganska jämnt men sparsamt utbredd i inlandet från Skåne till Dalarna och längs Norrlandskusten. Populationen är beräknad till högst 1500 par.

När Bäckaslövs våtmark anlades skapades tillfälligt fria jordtytor längs den meandrande ån. En biotop som passade bland annat mindre strandpipare. Med ökade vegetation försvann arten. Vid den nya snötippen söder om järnvägen vid Regementsstaden observerades 2 par under häckningstid 2011.

Tofsvipa (<i>Vanellus vanellus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	0	0	1-2	0	0

Har minskat sedan 50-talet i Sverige. Mellan 1970 och 1990 från 120 000 par till 50 000 par. Tofsvipan häckade tillfälligt likt mindre strandpipare 1995 i Bäckaslövs våtmark.

Enkelbeckasin (<i>Gallinago gallinago</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h?	1	1	?	?	1?

Har minskat allmänt bland annat på grund av utdikningar. Finns rapporterad på Artportalen under senare delen av 2000-talet och ett par har troligen häckat i våtmarken 2011.

Morkulla (<i>Scolopax rusticola</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	2-3*	4*	0	?	1-2?

En av våra vanligaste vadare som häckar i fuktig skog. Morkullan är svår att revirkartera och några kvällsbesök har inte gjorts. Antalet revir som konstaterades under de två första inventeringarna 1986 och 1987 är också osäkra och det går inte att dra några slutsatser om populationsutvecklingen i reservatet.

Skogssnäppa (<i>Tringa ochropus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h?	1?	0	0	0	0

Häcker idag i skogsmarker med cirka 40 000 par främst i södra Sverige men även i Norrland. Någon säker häckning har inte konstaterats i Bokhultet men observationer görs så gott som årligen av spelande fåglar. 2003 observerades 2 varnande fåglar i kärret SO om Bäckaslövs våtmark. Eventuellt är skogssnäppan en av de arter som inte häckar på grund av störningar. Endast 2 observation har gjorts av rastande fåglar under inventeringarna och några revirhävdande fåglar finns inte heller rapporterade från Artportalen.

Drillsnäppa (<i>Tringa hypoleucos</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h -	h	4-6	1	?	1

Finns allmänt spridd över hela landet och är en av våra vanligaste vadare. Antalet häckande par uppskattas till mellan 75 000 och 100 000. Den häckar längs steniga eller grusiga stränder vid sjöar eller rinnande vattendrag.

Både Norra och Södra Bergundsjön har flera lämpliga häckningsbiotoper men fler än ett revir, som finns vid Sundet, har inte gått att fastställa vilket är en minskning jämfört med de ursprungliga inventeringarna.

Skogsduva (<i>Columba oenas</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad) Bofast	X	0?	2-4	0	0	0

Skogsduvan har tidigare minskat kraftigt men har de senaste tio – femton åren ökat i antal. Skogsduvan häckar i hålträd och konkurrerar med kajan som ökat stadigt om boplatserna. Kajan dominerar och duvan får ibland vänta tills ett hålträd blir ledigt efter utflugna kajungar.

Skogsduvan har inte återfunnits som häckfågel sedan 1987 trots att hålträd och lämpliga biotoper ser ut att finnas. Trenden de senaste åren i riket i stort har inte återspeglats i Bokhultet. Endast en notering finns från inventeringen.

Ringduva (<i>Columba palumbus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H +	h	0	5-6	7*-8*	13

Ringduvan häckar allmänt i så gott som hela Sverige utom på kalfjället eller i yttre skärgården.

Populationen som är ökande beräknas till mellan 500 000 och 1 miljon par.

Arten följer den allmänna tendensen i landet och antalet häckande par har ökat och ringduvan finns ganska jämn spridd över hela området..

Gök (<i>Cuculus canorus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	2	1-2	1	1-3?

Häckar i hela landet men har minskat kraftigt sedan 80-talet.

Göken har mycket stora revir och är därför svår att taxera. Den har hörts från i stort sett alla delar av reservatet men sparsammast i de östra delarna. Troligen sträcker sig reviren utanför reservatet och med hänsyn till det kan antalet revir vara mellan 1 och 3.

Sparvuggla (<i>Glaucidium passerinum</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	f	0	0	1?	1?	0

En av de vanligaste ugglorna som häckar i barr- och blandskog i hela Sverige utom i nordväst med cirka 12 000 – 16 000 par.

I två inventeringar har sparvugglan spelat i häckningstid. I övrigt finns bara enstaka rapporter om rastade fåglar i Artportalen. Från 2011 finns inga rapporter.

Kattuggla (<i>strix aluco</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	1	1	2	?	?

10 000 – 20 000 par kattugglor beräknas häcka söder om Västerbotten. För sitt bo fordrar den stora hålträd gärna ek.

Några kvälls- eller nattbesök har inte gjorts och därför saknas underlag för att göra någon säker bedömning om kattugglans population. Däremot tyder flera rapporter från Artportalen på att minst ett par häckar regelbundet i Bokhultet.

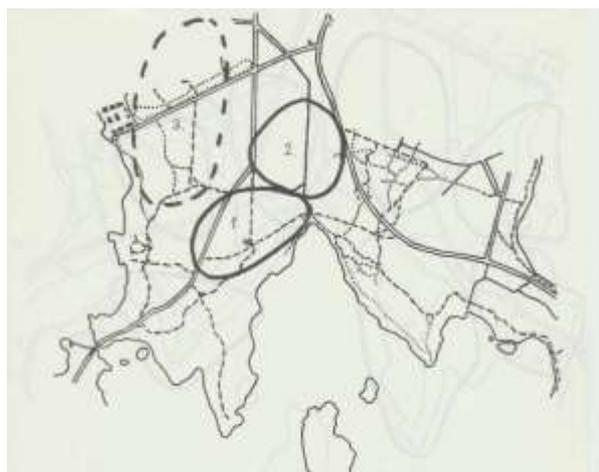
Hornuggla (<i>Asio otus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	h	h	h	0	0

Häcker i skog eller dungar i anslutning till öppna fält.

Efter 2001 finns det inga rapporter om lyckade häckningar bara enstaka observationer. Den senaste rapporten är från 2003. Tidigare häckade hornugglan mer regelbundet i Bokhultet eller omedelbart norr om. Från 80-talet finns rapporter om häckningar alla år utom inventeringsåren 86 och 87.

Göktyta (<i>Jynx torquilla</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad) Bofast	X	2	2-3*	0	0	0

En art som finns över hela Sverige men som har minskat kraftigt sedan 80-talet. Göktytan är den enda hackspett som är en utpräglad flyttfågel och som inte förmår hacka ut ett eget bohål. Den häcker i holkar eller i andra spettars bohål. Trivs i hagmarker, gles skog med gamla lövträd och parker. Populationen uppskattas till mellan 5000 och 10 000 par. I de första inventeringarna 1986 och 1987 fanns 2 till 3 par och även bofynd gjordes -87. Den senaste rapporten som tyder på häckning är från 2006 och därefter finns bara enstaka observationer. 2011 hördes göktyta tillfälligt i delområde 2 och 6. Göktytan verkar försvunnen som häckfågel trots tillgång till lämpliga biotoper.

Gröngöling (<i>Picus viridis</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	6*	6*-9*	1-3	4*-5*	0

Häcker rätt allmänt i södra Sverige i öppna löv-och blandskogar och hagmarker. Efter att ha häckat regelbundet under flera år finns nu enbart ett par tillfälliga observationer. Den negativa trenden känns svårförklarlig med tanke på de till synes gynnsamma förutsättningarna med bland annat ökat bete. Kanske kan det bero på tilltagande störningar? Fågeln är relativt skygg även om den ofta bor nära människor. Även de kalla vintrarna kan ha bidragit

till att gröngölingen varit försvunnen i år. Om inte de gröna korridorerna till Bokhultet byggs bort eller fragmentiseras borde beståndet i reservatet kunna återbesättas från närliggande områden där gröngölingen fortfarande häckar. Kartan visar utbredningen 1987!

Spillkråka (<i>Cryocopus martius</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	1-2*	1-2*	2	1*-2*	0

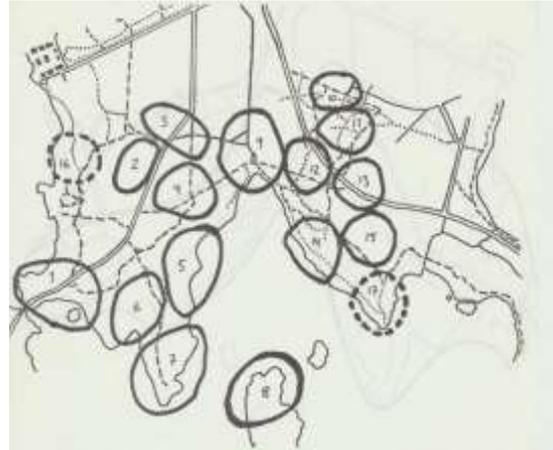
Häckar i hela landet där det finns högstammig skog. Beståndet uppskattas till 20 000 till 30 000 par. Spillkråkan varit en regelbunden häckfågel med 1 till 2 par sedan inventeringarna startade men i år har den liksom gröngölingen bara observerats ett fåtal gånger. En art som betyder mycket för de arter som inte kan hacka ut egna bohål som till exempel kattuggla och knipa. För denna art är det också viktigt att den finns fungerande gröna korridorer till andra områden så att en ny population kan bildas.

Större hackspett (<i>Dendrocopus major</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h--	12*-14*	14*-17*	12-13*	7*-8*	7-8

Vår vanligaste hackspett på grund av sin stora anpassningsförmåga när det gäller föda och biotopval. Den finns spridd över så gott hela landet men saknas i fjällbjörkskog. Beståndet uppgår till 100 000 till 250 000 par.

Beståndet i Bokhultet har varit stabilt den senaste 10-årsperioden men en nedgång har skett sedan 80-talet då det som mest fanns ungefär dubbelt så många revir. Minskningen av hackspettarterna är oroande då många arter är beroende av dessa som bostadsbyggare.

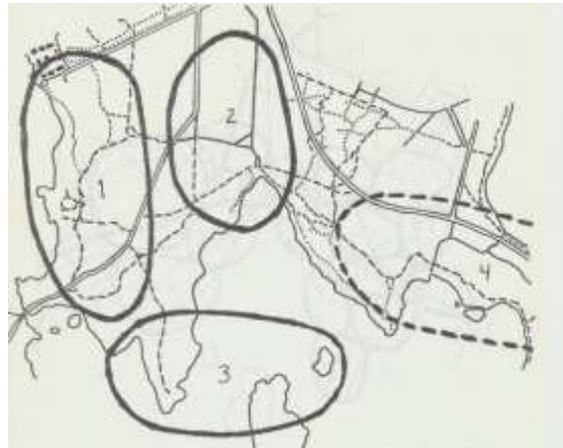

Större hackspetten har nästan halverat sitt bestånd.

Mindre hackspett (<i>Dendrocopus minor</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad) Bofast	h--	3-4*	4	3*-4*	3*-4*	1-2?

Mindre hackspetten är beroende av döda eller döende träd, mjuka träslag som al och björk och återfinns ofta i fuktiga strand- och sumpskogar. Ogallrad tät naturskog med mycket löv är gynnsamma biotoper. På grund av det moderna skogsbruket minskade beståndet från 20 000 par 1976 till mellan 3000 och 6000 par 1990.

Den mindre hackspetten rör sig över stora områden och är en svårinventerad art. Tyvärr ser även den mindre hackspetten ut att minska i antal. Ett säkert revir konstaterades 2011 och ett osäkert i sydost vid Vallen där exploateringar påbörjats. I det senare området finns inga noteringar efter början av maj. Från Artportalen finns sammanlagt endast 3 observationer av mindre hackspett under åren 2009 och 2010 varav 2 i häckningstid.

Sånglärka (<i>Alauda arvensis</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad) Bofast	X r	1	1	1	1	0

Sånglärkan finns utbredd över hela landet men har minskat kraftigt liksom många av jordbruksmarkernas fåglar.

Ett permanent revir har funnits på I 11:s gamla övningsfält (område 2) sedan många år fram till 2000 men därefter har inte sånglärkan häckat i området. Orsaken kan vara störningar av olika slag från besökare.

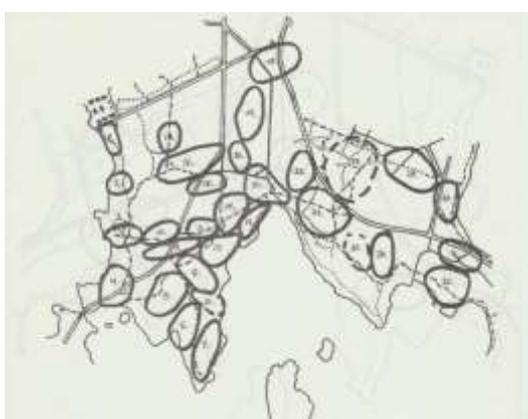
Ladusvala (<i>Hirundo rustica</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	f	0	0	0	0	0

Ladusvalan är en av de fåglar som drabbats hårt av lantbrukets moderniseringar och av nedläggningar av många små och medelstora gårdar.

Ett par häckade under några år i förrådsbyggnaden vid skjutbanan men ses nu enbart som födosökande eller förbiflygande.

Trädpiplärka (<i>Anthus trivialis</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h--	h	27-28*	h	17-18	4-6

En av våra vanligaste fåglar som häckar i hela landet med mellan 3,5 miljoner till 7 miljoner par främst i glesa skogsmarker. En art som har gått starkt tillbaka i reservatet.

Ängsplärka (<i>Anthus pratensis</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	r	0	0	1?	0	0

Ängsplärkan har minskat i takt med att våtmarker har torrlagts men är fortfarande vanlig i öppna sankmarker över hela landet. I fjällområden ovanför trädgränsen häckar den på myrmarker. Beståndet uppgår till 500 000 till 100 000 par.

Ängsplärkan rastar under flyttning ibland i Bäckaslövs våtmark och hade möjligen ett revir där 1995. Den häckar annars normalt inte i området.

Sädesärta	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	h	h	h	3-6

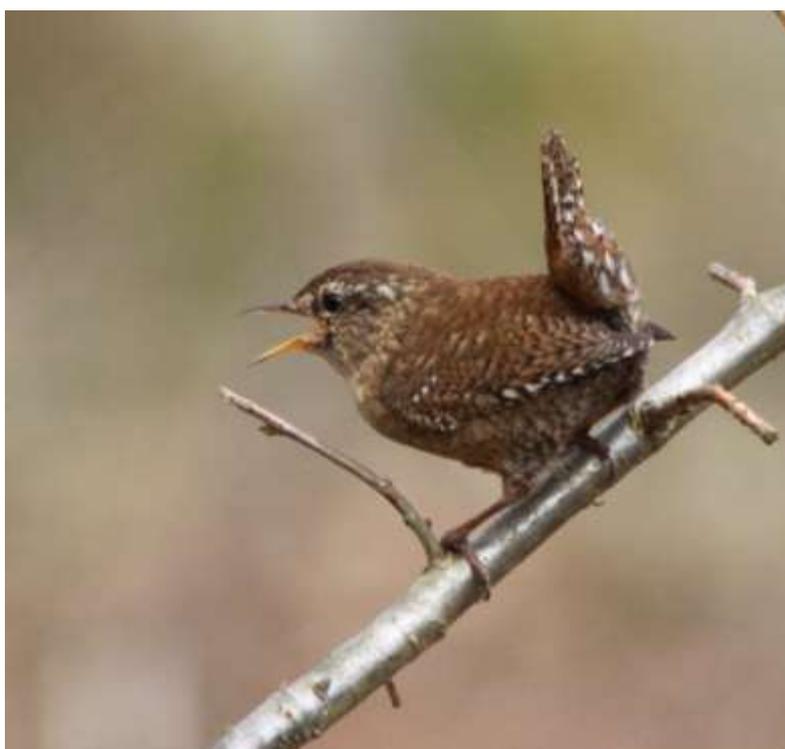
Häcker i hela landet i de mest skiftande miljöer, gärna i människans närhet men ibland avlägsna skogs- och myrmarker. Populationen beräknas till 500 000 – till 1 000 000 par. Sädesärtan är en regelbunden häckfågel i reservatet men det finns inga uppgifter om antalet häckande par i tidigare inventeringar.

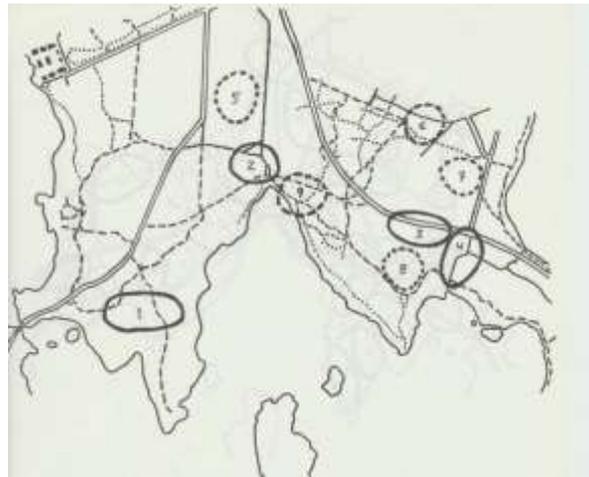
Tre säkra revirhävande par observerades 2011, medan de övriga är osäkra. Det är tänkbart att revir 5 ska slås ihop med 2 och 3. Revir 6 ser ut att kunna vara en passande biotop men därifrån finns inte tillräckligt många observationer för en säker bedömning.

Gärdsmyg (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	4-7	0	15-22	25*-28*	18

Trivs i tät och snårig undervegetation i både barr- och lövskog, gärna i bäckraviner och i hyggen. Population beräknas till 100 000 till 500 000 par och utbredder sig från södra Sverige till södra Norrland. Gärdsmygen är känslig för stränga vintrar och drabbas ibland av stora svängningar i populationen. Detta avspeglar sig tydligt i inventeringarna 1986 - 1987. Efter en kall vinter saknades gärdsmygen helt nästa år.

Populationen har därefter ökat efter en viss nedgång de senaste vintrarna. 2011 fanns inte så många tidigt sjungande fåglar men ändå blev antalet revir så pass stort som 18 vilket tyder på ett bra inflöde av flyttande gärdsmygar.

Järnsparv (<i>Prunella modularis</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h+	h	0	3-4	3-5*	6-7

Järnsparven är relativt vanlig och spridd i så gott som hela landet. Den trivs i tät småbruten blandskog gärna med inslag av unggran. Beståndet uppgår till 1 miljon till 2,5 miljoner.

En av de arter som ökat i reservatet kanske på grund av andelen tätvuxen undervegetation ökat i vissa bestånd.

Rödhake (<i>Erithacus rubecula</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	H	24	34*-36*	59*-65*	65-66

Häcker allmänt i både barr- och lövskog med inslag av täta buskage och är en av våra vanligaste fåglar med en population på mellan 3 och 6 miljoner par. Rödhaken finns spridd i täta bestånd över så gott som hela Bokhultet utom öppen terräng där det saknas buskage. Det här också en art som har gynnats en tätare undervegetation och mindre och skoglig "städning".

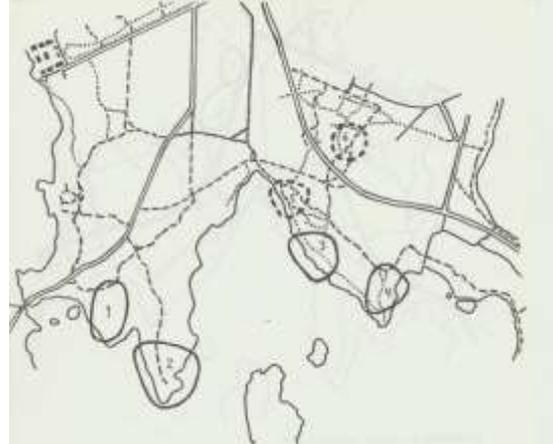
Näktergal (<i>Luscinia luscinia</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	1	?	0	0	0

Häckar i tät fuktig lövskog, huvudsakligen nära kusterna. Sparsammare längs Norrlandskusten. I Kronobergs län en sparsam till sällsynt häckfågel med negativ trend. Sjungande näktergalar finns rapporterade i Bokhultet från mitten av 80-talet till början av 90-talet med upp till 4 individer (-89). Under inventeringsåret -87 sjön 2 fåglar omedelbart NO om reservatet. Mellan -93 och 2011 finns bara en rapport från 2000.

Rödstjärt (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h+	4-5	0	0	0	5-6

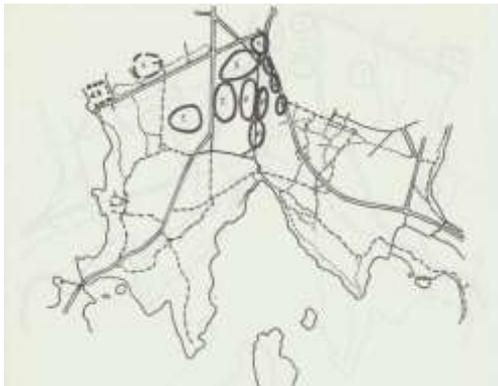
Finns spridd över hela landet och häckar med 100 000 till 300 000 par i öppna, torra och varma skogsmiljöer. Ofta i holkar men även i träd och andra håligheter. Rödstjärten har haft en nedgång men har nu en kraftigt uppåtgående trend.

I Bokhultet har röststjärten varit så gott som försvunnen efter 1986 och därefter finns bara några få tillfälliga observationer fram tills i år.

Buskskvätta (<i>Saxicola rubetra</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X r	6-8	10	1	1-2	0

Tämligen allmän i större delen av landet. Har en negativ trend i jordbrukslandskapet bland annat på grund av dräneringar av våtmarker och igenplanteringar av naturbetesmarker. Beståndet uppgår till mellan 200 000 till 500 000 par.

I årets inventering finns inga fynd i reservatet men norr om observerades en sjungande fågel i Bäckaslöv. Mellan 2000 och 2010 finns det några enstaka observationer årligen i våtmarken.

Stenskvätta (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad)	X r	1*	1*	1-2	1-2*	0

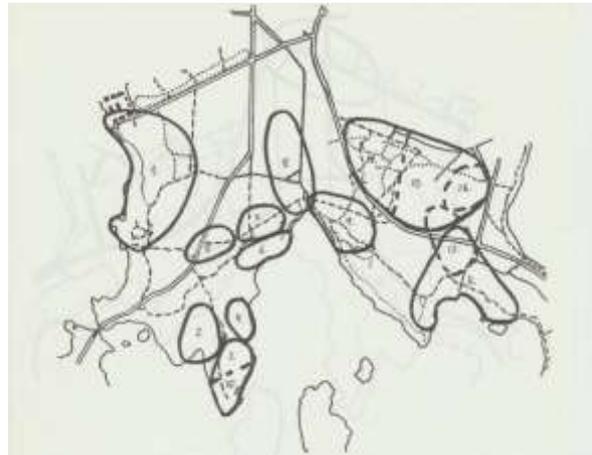

Häcker i stenig öppen terräng i hela Sverige och tillhör de arter som minskat på grund av förändringar i jordbrukslandskapet.

Stenskvättan häckar endast sparsamt i vårt län och efter 2000 verkar den försvunnit som häckfågel i Bokhultet och ses nu bara tillfälligt rastande på de öppna fälten i nordöst och i Biparadiset.

Koltrast (<i>Turdus merula</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	h	10-12	21'-24*	17*	25-27

Sveriges nationalfågel häckar över större delen av landet både i barr- lövskog, parker och trädgårdar. Population beräknas till mellan 1 och 2 miljoner par. Koltrasten har gått framåt och antalet revirhävande fåglar är det högsta som noterats.

Taltrast (<i>Turdus philomelos</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	h	4	5-7	14-16	17-18

Häckar i hela landet i barr- och blandskog med 1,5 – 3 miljoner par.

Taltrasten har liksom koltrasten ökat sin revirtäthet till den största sedan inventeringarna började.

Revir nummer 18 kommer i framtiden troligen att försvinna på grund av exploateringarna vid Vallen.

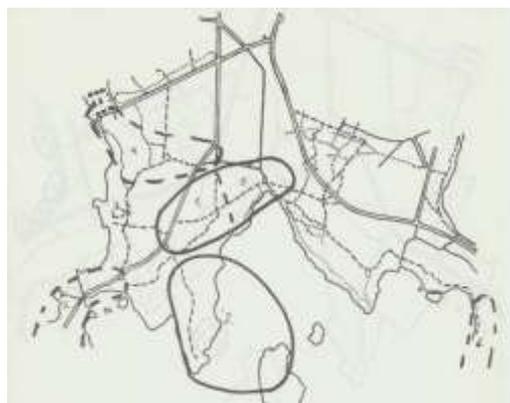

Rödvingetrast (<i>Turdus iliacus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h+	2	2-6*	7-10	6-9	6-7

Häckar i fuktig skog med tät undervegetation. Allmäntast i norra Sverige men har spridit sig söderut där den häckar mera sparsamt. Rödvingetrastens trendkurva följer i stort björktrastens. I början av 2000-talet registrerades en uppgång och därefter en markant nedgång både i norr och söder.

Rödvingetrasten ser ut att ha en stabil population i reservatet under den senaste 15-årsperioden.

Den rör sig gärna över ganska stora områden och är därför inte så lätt att inventera. Men en ökning är tydligt märkbar sedan 86-87. I vårt län är den en sparsam häckfågel.

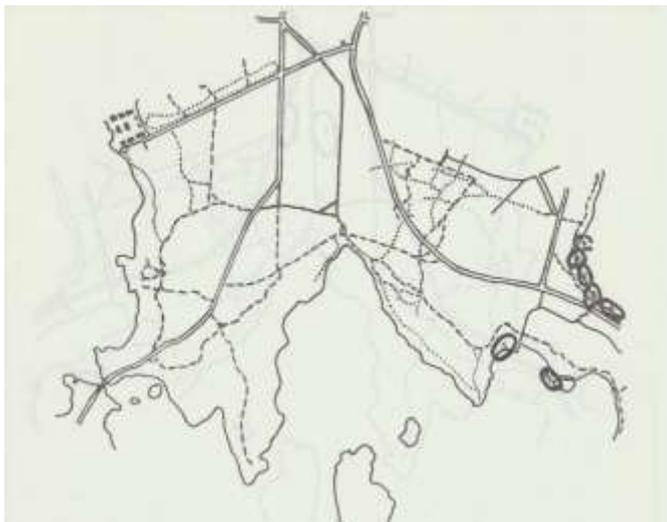
Gräshoppsångare (<i>Locustella naevia</i>)	Status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (nära hotad) Bofast	X	1?	0	0	0	0

Häckar sparsamt i öppen mark med högt gräs och buskar, längs östkusten upp till mellerst Norrland. Gräshoppsångaren är en rödlistad art i Kronoberg på grund av att den har en liten starkt minskande population. Den hördes sjunga från vallen mellan Söderleden några år innan inventeringarna började och sjöng även 86 och försvann efter röjningarna. 1988 sjöng en fågel i maj – juni i Bäckaslövs våtmark men efter det finns bara en tillfällig rapport från reservatet.

Sävsångare (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	?	2	1-4	0	0

Häcker i sankna områden med bladvass, videsnår, buskmarker, vass med mera över större delen av landet.

Sävsångare fanns när inventeringarna startade med minst 4 revir i SV delen av Växjösjön och med 2 revir i Vallaviken. Reviren vid Växjösjön fanns sedan så lång tid tillbaka som mitten av 70-talet (ev. längre) och försvann permanent efter en röjning. I Bokhultet är sävsångaren inte årlig men några enstaka rapporter finns bland annat från Bäckaslövs våtmark, förmodligen är dessa rastande fåglar på genomflytning. Från 2011 finns 3 rapporter av tillfälligt sjungande fåglar.

Kärrsångare (<i>Acrocephalus palustris</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	3	0-2	0	0	0

Finns i södra Sverige där den häcker i diken och sankmark med frodiga örter som brännässlor, älgört etc.

Kärrsångaren är rapporterad årligen i Bäckaslövs våtmark efter de första inventeringarna fram till -93, därefter finns det bara en observation 2005 fram till och med 2011.

Rörsångare (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H-	13-17	20-28	11-12	11-18	9-14

Häcker allmänt i bladvassbestånd i södra Sverige och upp längs östkusten.

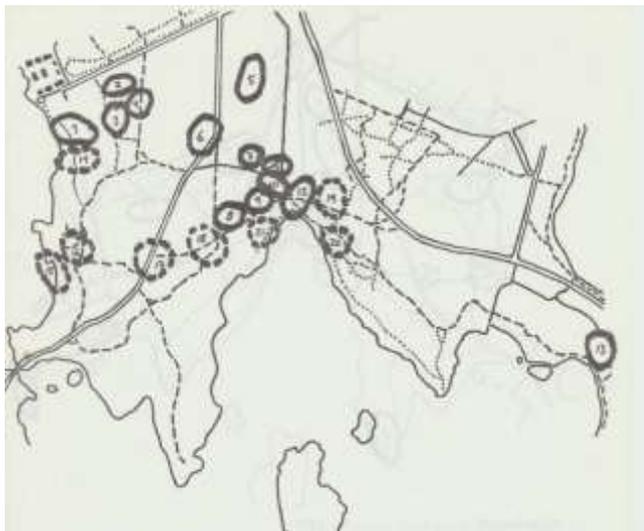
Noteras kan att antalet revir i Bokhultet minskat sedan 86 - 87 och att det i viken vid gamla snötippen i år bara fanns 1 säkert och ett möjligt revir. Där fanns tidigare hela 6 revir.

Härmsångare (<i>Hippolais icterina</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X r	13-21	15-21*	8-11	0	0

En långflyttare med positiv populations-trend i Sverige. Häckar i gles lövskog med tät undervegetation.

Härmsångaren häckar sparsamt i länet och har gjort en dramatisk nedgång i reservatet. 2010 rapporterades den från 13 individer från 10 lokaler i Växjö kom-mun. I Bokhultet noterades som mest 15 – 21(!) 1987 revir. I år noterades inte ett enda säkert revir. De senaste åren har härmsångaren endast sjungit tillfälligt och sällan stannat någon längre tid. Ett undantag var 2007 då 2 fåglar sjöng mellan 15/5 och 31/7. Norr om reservatet finns fler rapporter än från Bokhultet. Någon förklaring till den dramatiska nedgången i reservatet är svår att hitta. Från kommunen rapporterades 25 sjungande individer 2010!

Ärtsångare (<i>Sylvia curruca</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h-	1-5	0	1?	0	1

Häckar i skog med gläntor, trädgårdar och parker med täta buskage. Den förekommer i södra och mellersta Sverige och längs Norrlandskusten.

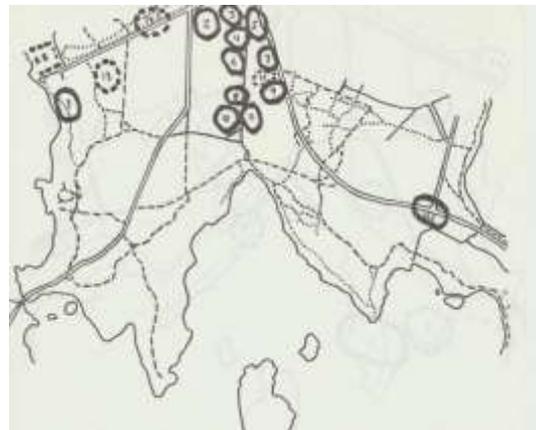
I reservatet påträffas inte ärtsångaren mer än tillfälligt och rapporterna är inte ens årliga.

Törnsångare (<i>Sylvia communis</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h-	11*-15*	7*-11*	5-8	6-11	3*

Törnsångaren häckar allmänt i södra och mellersta Sverige och sparsammare längs Norrlandskusten. Beståndet uppgår till 500 000 till 1000 000 par. Trivs i buskrika betesmarker och annan öppen mark med tät vegetation av hundkex, hallon etc..

Törnsångaren är en art som minskat på grund av röjningar av de buskar och högrötsbestånd som den är beroende av.

Trädgårdssångare (<i>Sylvia borin</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H-	28*-31*	38*-51*	?	21-31	18-19

Häcker allmänt i hela landet i lövskog och vildvuxna parker med gläntor och riklig undervegetation. Trädgårdssångaren är vår vanligaste sångare efter lövsångaren och populationen uppskattas till mellan 1 och 3 miljoner par.

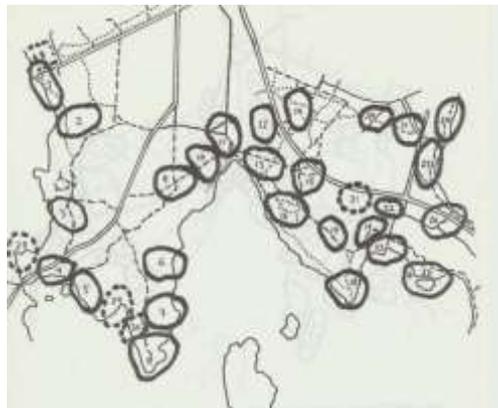

Reviren finns fast knutna till de buskrika delarna av reservatet och saknas följaktligen i de högstamiga delarna av bokskogen och de öppna fälten. Trädgårdssångaren tillhör de långflyttare som ibland drabbas av stora populationssvängningar ibland orsakade av svårigheter längs flyttvägar eller i övervintringsområden. 1995 fanns bara enstaka observationer av arten.

Svarthätta (<i>Sylvia atricapilla</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	22*-25*	16*-17*	23-28*	21-29*	59

Svarthättan är vanlig häckfågel i södra och mellersta Sverige och längs Norrlandskusten. Arten ökar kraftigt och häckar lummig skog och föredrar kanske lite tätare och mörkare skog än trädgårdssångaren. Den är art som expanderat och beståndet beräknas vara mellan 400 000 och 1000 000 par. Den starkt ökade populationstrenden är tydlig i reservatet. 59 revir är det högsta antalet funna genom åren.

Grönsångare (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	30-34	32*-33*	34-37	16-19	44-45

Häckar likt flera andra sångare relativt allmänt över stora delar av södra och mellersta Sverige och norrut längs östkusten. Grönsångaren föredrar gammal sluten skog, gärna bok eller ek men även granskog med lövinslag accepteras om där finns frodig undervegetation. 230 000 par beräknas häcka.

Grönsångaren har haft extremt stora populationssvängningar i reservatet. Under några år har det bara funnits enstaka revirhävande fåglar när det året innan funnits ett 30-tal revir. Året efter inventeringen -95 finns det 2 rapporter. År 2003 finns det inte ett enda fynd och därefter har antal fynd ökat igen. Den normalt stora revirtätheten är ovanlig och tyder på höga naturvärden i området.

Kungsfågel (<i>Regulus regulus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h-	h	1	9-10	11-13	5-7

Är en vanlig fågel som är spridd över hela landet utom i norra Lappland och häckar i främst i barr- men även blandskog i uppskattningsvis 2 till 5 miljoner par. De flesta kungsfåglar stannar över vintern, men stränga vintrar medför hög dödlighet (upp till 95 %) men beståndet brukar relativt snabbt byggas upp igen. Det sker dock en långsiktig minskning som noterats i de senaste häckfågeltaxeringarna som inte kan förklaras med stränga vintrar. Stormar och en del gallringar av gran har mins-

kat andelen lämpliga biotoper för kungsfågeln. Fortfarande finns det en del grova granar i Bokhultet där kungsfågeln

trivs och arten har ökat en del sedan en liten nedgång efter 2000.

Grå flugsnappare (<i>Muscicapa striata</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h-	9-18*	5-8	4-9	5-8	4-6

En fågel som kan anpassa sig till många olika slags skogsbiotoper som inte är alltför slutna och därför finns den över så gott som hela landet. Den grå flugsnapparen är känd för att inte vara särskilt nogräknad när det gäller val av boplats. Den kan bygga bo i en holk men även i en trädklyka i ungskog. Det är en fågel som är mycket diskret när det gäller sång och uppträdande och kan lätt förbises. Beståndet beräknas uppgå till mellan 500 000 och 1200 000 par. I reservatet ser vi en nedgång jämfört med första inventeringen men beståndet verkar sedan ligga på ungefär samma nivå.

Mindre flugsnappare (<i>Ficedula parva</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad)	X r	0	1-3	0	0	0

En sällsynt häckfågel i de östliga delarna av södra Sverige. Den vill ha gammal, tät löv- eller blandskog med frodig undervegetation helst nära vattendrag.

Kronoberg är ett av de viktigaste häckområdena för den här arten som är en indikator på värdefull naturmiljö. Perioden efter -87 fram till -94 fanns revirhävdande par regelbundet i området och även bobygge noterades. Därefter gjordes under en längre period fram till 2008 bara ett par observationer av fåglar som bara stannade någon dag 1999, 2000 och 2004. År 2008 dök den första långstannaren upp och sjöng den 16/5 – 1/6 och fler säkert revirhävdande flugsnappare följde sjöng de två följande åren. Under årets inventering sjöng en fågel mellan Söderleden och huvudstigen som går parallellt med denna mot Biskopsudden. En ny(?) fågel sjöng sedan mot Kala Höjden strax norr om reservatet den någon vecka senare. Ingen fågel hördes sjunga under inventeringarna.

Svartvit flugsnappare (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H	19-21*	31*-33*	16	28*-33*	24*-28

En vanlig häckfågel i utom i norra Norrlands inland. Efter att ursprungligen varit en skogsart har den bosatt sig i många trädgårdar och parker eftersom det blivit allt vanligare att sätta upp holkar. Det svenska beståndet uppgår nu till mellan 1 och 2 miljoner par.

I Bokhultet utnyttjar flugsnapparen huvudsakligen naturligt uthackade bohål eftersom bara några få holkar finns uppsatta och då i närheten av byggnader. Av den anledningen håller den mest till där det finns gammal ek eller bokskog. Beståndet håller sig ganska stabilt.

Stjärtmes (<i>Aegithalos caudatus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h-	5-10	3	2?	3-4	1-3

Häckar sparsamt i orörda snåriga löv- och blandskogar med döda träd till exempel strandskogar och sumpskogar med al och björk i södra och mellerst Sverige och längs Norrlandskusten.

Den fuktiga strandskogen längs Södra Bergundasjön av främst al och björk som bildades efter sjösänkningen är en idealisk biotop för bland annat stjärtmesen. Området är avsatt för fri utveckling för att få ett bestånd med hög andel döda och döende träd. Stjärtmesen borde kunna hysa fler par än de vi funnit vid inventeringen, men ett par stränga vintrar har förmodligen tagit hårt på beståndet.

Variationer i stjärtmesens populationsstorlek är naturliga och nya revir kan fort bildas igen bara det finns gröna korridorer till andra områden. Alltför omfattande exploateringar längs Bergundasjöarna kan isolera Bokhultet och förhindra ett nödvändigt artutbyte och på sikt kan arter som stjärtmesen riskera att försvinna från området.

Entita (<i>Parus palustris</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad)	h-	h	?	5-11	8-12*	6-9

En långsiktig nedåtgående trend har vänts något uppåt enligt de senaste fågeltaxeringarna. Entitan finns främst i södra Sverige upp till Värmland. Vill ha ogallrad fuktig lövskog med inslag av döda träd. Entitan är rödlistad i Kronoberg men påträffas förhållandevis ofta runt Bergundasjöarna som erbjuder utmärkta biotoper för arten. Den häckar i naturliga håligheter eller holkar. Beståndet förefaller ganska stabilt.

Talltita (<i>Parus montanus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	0	2	0	0	0

Häcker främst i gammal barrskog men även i blandskog och finns i hela Sverige utom på Gotland. Den har länge haft en kraftigt vikande utveckling och även 2010 visade på nya lägsta nivåer för arten. Talltitan finns fortfarande norr om Bokhultet där det finns en mycket större andel barrskog, men i reservatet finns inga indikationer på någon häckning efter 1987. På artportalen finns bara några få rapporter sedan den inventeringen. Förhållandena har ändrats både av uttag av gammal granskog i nordväst och av stormarnas härjningar.

Svartmes (<i>Parus ater</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X	0	2	0	0	0

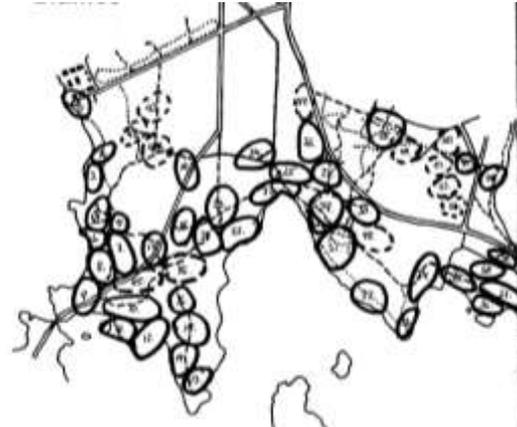
En typisk barrskogsmes med mindre utbredning i norr än talltitan. Gemensamt med talltitan är en oroande negativ populationsutveckling i landet. Svartmesen är numera huvudsakligen en tillfällig födosökande gäst i meståg och är liksom talltitan drabbats av biotopförändringar.

Blåmes (<i>Parus caeruleus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	h	38-45	43-49	35*-39*	62-66

En allmänt utbredd stannfågel i löv- och blandskogar, trädgårdar och parker i främst i södra och mellersta Sverige. Den har ökat både i antal och utbredning sedan 1985 och finns nu ganska allmänt i Norrland häckar till och med i det inre av Lappland. Anledningen till den kraftiga ökningen är okänd. 1999 uppskattade man populationen till 1million par.

Antalet revir är det högsta sedan inventeringarna började och reviren finns ganska jämnt fördelade över hela Bokhultet. Nya revir har tillkommit främst i de nordvästra delarna som numera betas. An-

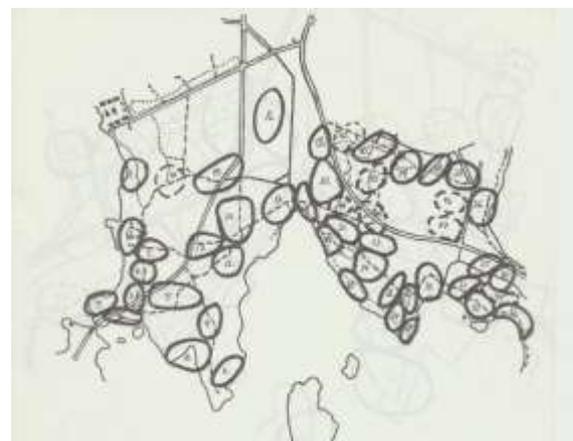
talet häckmöjligheter har förmodligen även ökat i samband med skoglig tillväxt. Ökningen stämmer väl överrens med populationsutvecklingen i stort.

Talgoxe (<i>Parus major</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	h	35-39*	?	48-51*	53-56

Häcker i hela landet i de flesta typer av skogar, parker och trädgårdar och är väldigt anpassningsbar även när det gäller boval. Störst täthet av talgoxar finns i frodiga lövskogar där det finns tillgång till holkar och hålträd. Trenden för talgoxen har varit positiv sedan 1975 och beståndet uppskattas till 1,5 till 3 miljoner par.

Den gynnsamma utvecklingen av arten visar sig även i reservatet där den är en av de vanligaste fåglarna.

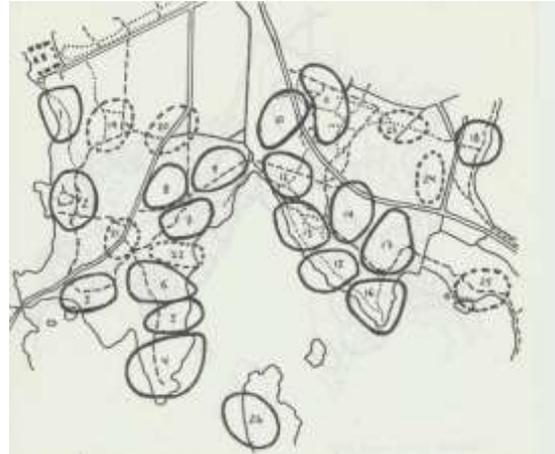

Nötväcka (<i>Sitta europea</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H	15*-20*	14*-15*	7-9	14-15	15-17

En utpräglad stannfågel som häckar ganska allmänt i södra och mellersta Sverige upp till Dalälven. Den häckar i både löv- och blandskogar där det finns gamla grovstammiga träd, gärna ek. Mellan 1985 och 1993 ökade nötväckan sitt bestånd till mer än det dubbla.

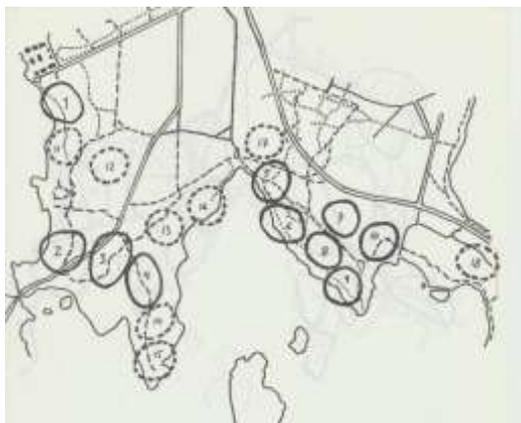
Det saknas underlag mellan inventeringarna för att avgöra om nötväckan har samma utveckling i Bokhultet som i övriga Sverige. Nötväckan är svår att revirkartera och siffrorna är inte helt säkra.

Kalla vintrar påverkar också beståndet särskilt som gamla fåglar nästan aldrig lämnar sitt revir. I förhållande till de ursprungliga inventeringarna tycks beståndet vara oförändrat.

Trädkrypare (<i>Certhia familiaris</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H	10-18	10	?	12-16	14-16

Häcker i olika slags täta skogar med gärna med gamla stubbar och döda träd vanligast i södra och mellersta Sverige och längs Norrlandskusten. Trädkryparen drabbas ibland av tillfälliga nedgångar av beståndet efter kalla vintrar men långsiktigt verkar beståndet vara ganska stabilt. Utvecklingen för trädkryparen ser ungefär likadan ut som för nötväcken.

Sommargylling (<i>Oriolus oriolus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
EN (Starkt hotad i Sverige)	X	0	1	0	0	0

En art som häckar mycket sällsynt främst i Skåne, Halland och på Öland och då i gammal ädellövskog, ibland med inslag av barrskog med högst 100 par.

Sedan den sommargylling som sjöng under 2 veckors tid 1987 finns det inga som mer än tillfälligt hörts sjunga i Bokhultet. Från Artportalen finns sammanlagt 9 rapporter. Den sista 2003. Sommargyllingen är en skygg art som är mycket störningskänslig och det är inte troligt att det något annat än tillfälliga observationer görs i framtiden.

Törnskata (<i>Lanius collurio</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	X?	1	1	1	1-2*	0

Häcker tämligen allmänt i södra Sverige och längs norrlandskusten i öppna marker i odlingsbyggd eller hyggen. Enligt årsrapporten från 2010 visar törnskatan en vikande utveckling både när det gäller punktrutterna och standardrutterna.

Törnskatan är däremot en sparsam häckfågel i vårt län. På senare tid tycks hyggen nu ha blivit en allt viktigare biotop för arten. I Bokhultet tycks i nu arten vara knappt årlig (ej 2002, 2004 och 2007). Den har observerats ibland norr om reservatet i Bäckaslöv,

ibland i Bäckaslövs våtmark eller på de öppna fälten väster eller söder om fotbollsplanen. I år finns bara en rapport om en fågel med bomaterial i delområde 2 den 13/6 och en i delområde 3 den 24/5. Eftersom det inte finns fler observationer tyder det inte på någon häckning men kan inte heller säkert uteslutas.

Nötskrika (<i>Garrulus glandarius</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	h	h	h	h

Finns allmänt till tämligen allmänt i större delen av landet, mera sparsamt i norr.

Nötskrikan uppträder regelbundet i Bokhultet men är inte lämplig för revirkartering. Troligen häckar den med minst ett par eventuellt i sydvästra delen där den setts med bomaterial. Bokhultet erbjuder en bra biotop för nötskrikan som har ek- och bokollon som huvudföda på vintrarna.

Skata (<i>Pica pica</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	h	h	h	3-4?

Häckar i så gott som hela landet utom fjällen och yttre skärgården.

Inga siffror finns från tidigare inventeringar som bara redovisar att den häckar i området. Reviret i delområde 1 sträcker sig eventuellt norrut. Det går inte att dra några slutsatser om populationens utveckling.

Kaja (<i>Corvus monedula</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	4-5	?	?	4-5

Häckar allmänt till i södra och mellersta Sverige och vidare tämligen allmänt längs Norrlandskusten. Bildar gärna kolonier och bygger bo i håligheter i träd eller byggnader.

De revirmarkerade områdena kan innehålla mer än ett bo eftersom kajan är kolonihäckare. Kajan är en fågel som är dominant i konkurransen med skogsduvan om bohål som är uthackade av spillkråka eller gröngöling. Noterbart är att kajans revir numera finns runt Biskopsudden och att inga längre finns i det gamla området nära Sundet.

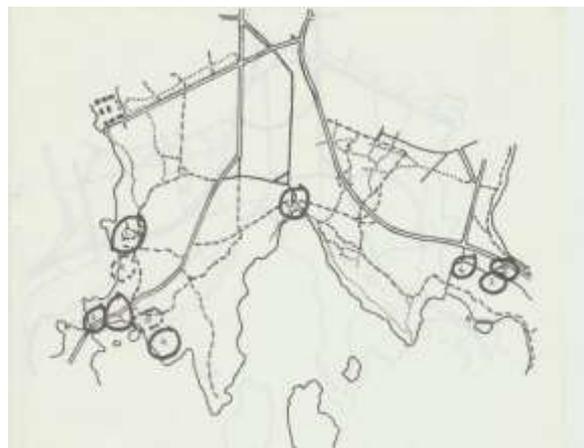
Kråka (<i>Corvus corone cornix</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	7-8	h	?	2-3

En av våra mest spridda och anpassningsbara fågelarter som inte bara återfinns i bebyggda trakter. Liksom de andra kråkfåglarna som inte markerar revir med sång är den olämplig för revirkartering. Antalet revir är uppskattat med ledning av antalet par som uppträder återkommande i samma områden.

Stare (<i>Sturnus vulgaris</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h-	h	8-10	14-15	10?	3-4

Häckar relativt allmänt i södra och mellersta Sverige och längs Norrlandskusten. Den har minskat kraftigt och likt många av jordbruksmarkernas fåglar fortsätter den negativa trenden. Staren kan häcka i kolonier och blir då svår att revirkartera. Troligen är det inte fallet i Bokhultet men antalet kan ändå vara svårt att uppskatta då de rör sig mycket över ganska stora områden. Antalet revir är det hittills lägst uppnådda reservatet.

Pilfink (<i>Passer montanus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h (ny)	0	0	0	0	3

Är vanligast i södra och mellersta Sverige och häckar oftast i områden nära bebyggelse i trädgårdar, parker men även i skogsmark. Häckar under tegelpannor, i ihåliga träd eller holkar. Beståndet uppgår till mellan 400 000 till 900 000 par. Pilfinken har observerats i eller nära reservatet tidigare, men det är första gången någon häckning konstaterats.

Grönfink (<i>Carduelis chloris</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h+	h	≥7	5-6	3-4	7*-8

En allmän häckfågel i nästan hela landet och bland de fåglar som ökat mest under förra seklet. Populationen beräknas uppgå till mer än 650 000 par. Trivs i skogsbryn, dungar, hagmarker, trädgårdar och parker.

Efter en liten minskning är grönfinken nu tillbaka på de antal revir som den observerats i 1987.

Grönsiska (<i>Carduelis spinus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h?	0	0	3-6	0	1-4

Finns i hela Sverige utom de i de allra nordligaste delarna. Häckar helst i blandskog med högstamiga granar eller tallar där boet byggs svårupptäckt på hög höjd. Björk och al är viktiga som födoträd. Grönsiskan är en invasionsart som kan variera mycket från år till år. En svårtaxerad fågel som rör sig över stora områden och som lätt kan undgå upptäckt, vilket gör att flera revir blir osäkra. Det går inte att dra några slutsatser om beståndets utveckling i reservatet.

Hämpling (<i>Carduelis cannabina</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad)	X	2	1	0	0	0

Häcker i södra Sverige och även längs Norrlandskusten i buskage och enar i odlad bygd, trädgårdar och strandhedar.

De senaste decennierna har hämplingen minskat markant i Kronoberg. Från Bokhultet finns bara 3 (!)fynd på Artportalen mellan 1988-2010 och 2 fynd från 2011, men inga observationer är gjorda under inventeringarna.

Rosenfink (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
NT (Nära hotad)	X	1-2	4*-8*	0	0	0

En östlig art som började invandra för cirka 40 till 50 år sedan och expanderade sedan snabbt över stora delar av landet. Den föredrar buskrika marker och gläntor gärna intill vattendrag och i vårmarker.

Under 80- och 90-talen påträffades sjungande rosenfinkar så gott som årligen i Bokhultet Mellan -88 och 2000 finns det 15 fynd i reservatet men därefter finns det bara en rapport 2003. Även i övrigt har rosenfinken minskat i vårt län.

Domherre (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h	h	?	1-2	0	1-2?

En stannfågel som häcker barr- och blandskogar över hela landet i ett bestånd som beräknas uppgå till mellan 250 000 och 500 000 par.

Domherren är mycket tillbakadragen och tystlåten under häckningsperioden och undgår därför lätt upptäckt. Det finns ett antal spridda observationer från årets inventering och det är osäkert hur många revir som eventuellt finns och hur stora de i så fall är. En försiktig uppskattning kan vara att 1 till 2 par häcker i området.

Stenknäck (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H+	2*-3*	7-11	6-9	8*-12*	12-16

Häcker sparsamt till sällsynt i södra och mellersta Sverige i löv- och blandskogar helst med inslag av gammal ädellövskog. Beståndet har ökat och uppgår till mellan 5000 och 15 000 par.

Bokhultet är ett av länets viktigaste områden för stenknäcken. Här finns bok, ek och i de gamla uppväxta villaträdgårdarna intill finns körsbär, plommon och andra arter av släktet prunus som är viktiga för stenknäcken. Arten är svår att revirtaxera då något egentligt revirhävande inte förekommer.

mer. Paren kan häcka nära varandra och den oansenliga sången kan vara ett samspel med honan och inte en revirmarkering. Dessutom rör fåglarna sig inom stora områden.

Gulsparv (<i>Emberiza citrinella</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	h?	0	0	2-4	2-3	?

Har sin utbredning över större delen av landet och finns främst i odlingsbygdernas hagmarker, skogsbryn, hyggen och strandängar. Efter att hämtat upp sig efter den katastrofala nedgången i samband betade utsäden har situationen på nytt vänt. Gulsparven är en av de många fåglar som tillhör jordbruket som visar en tydlig negativ trend. Troligen fanns ett revir i reservatet 2011.

Sävspurv (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	status	1986	1987	1995	2000	2011
	H	?	12-16	7-10	14-19	11-14

Häckar över hela landet i olika typer av våtmarksområden med buskage, vass, säv eller videsnår. Beståndet beräknas till mellan en halv till en miljon par.

Sävspurven kan ha gått tillbaka något efter ett par stränga vintrar men beståndet i Bokhultet verkar ganska stabilt.

RESULTAT

I Artportalen Svalan finns sammanlagt 173 fågelarter rapporterade från Bokhultet. I Växjö Fågelklubbs tidning Lommen (nummer 90, 1994) som utgavs som ett temanummer i samband med reservatets bildande, redovisas 201 arter som iakttagits i Bokhultet och de närmast omgivande sjöarna Södra och Norra Bergundasjöarna samt Växjösjön.

Sammanlagt har i alla inventeringarna från 1986 till 2011 noterats 76 arter som har hävdats revir i Bokhultet och dessa finns listade i tabellen. Av dessa har 27 arter inte hävdats revir 2011 och 10 arter visar en negativ tendens.

Av de som försvunnit finns cirka 5 som har varit tillfälliga och som nu häckar sällsynt eller inte alls i kommunen; kornknarr, sommargylling, rosenfink, gräshoppsångare och näktergal. Arter som inte kan förväntas återkomma inom överskådlig tid och med nuvarande utveckling. Fasanen är en inplanterad art som mest sätts ut för att jagas och är mindre intressant i sammanhanget. Mindre strandpipare och tofsvipa har inte längre någon passande biotop i reservatet och häckar därför inte längre.

En summering visar att **av de ursprungliga 74 arterna har 27 försvunnit och 2 tillkommit**, det vill säga **totalt en minskning med ungefär 36 %**. Av de återstående visar 10 arter (20 %) en minskande trend.

Det här är en oroande negativ utveckling som inte kan förklaras av tillfälliga nedgångar eller naturliga populationsförändringar. Det är sannolikt att det finns andra orsaker både inom och utanför reservatet som åstadkommit den här utvecklingen. I inventeringen 2011 har 49 arter hävdats revir.

Ett par årtor rastade för först gången Bäckaslövs våtmark i maj 2011

FÅGELARTER SOM INTE REDOVISATS I INVENTERINGEN MEN SOM RAPPORTERATS 2011

Ett flertal arter uppehåller sig inom området eller i närheten av detta. Det gäller Bergundasjöarna och dess öar som också delvis ingår i reservatet. Några arter som häckar eller ofta påträffas födo-

sökande under häckningstid är knölsvan, sångsvan, grågås, kanadagås, storskrake, skäggdopping, storskarv, sparvhök, fiskgjuse, lärkfalk, gråhäger, strandskata, skrattnås, fiskmå, gråtrut, havstrut, fisktärna, tornseglare, dubbeltrast, gransångare, hussvala, och korp.

Mera sparsamma är storlom, bivråk, röd glada, brun kärrhök, duvhök, turkduva, forsärla, mindre korsnäbb.

Några ännu mer tillfälliga är steglits, bändelkorsnäbb, snatterand och årta.

Bergundasjöarna lockar ofta många rastande arter under flyttningen. Dagar med plötsliga väderförändringar med regn och blåst eller dimma leder ofta till

Bändelkorsnäbb, en invasionsart som även rapporterats från Bokhultet.

(Bilden är tagen i Evedal)

att många sträckande arter rastar i Bergundasjöarna och förhållandevis ofta marina arter som ejder, sjöorre, svärta, alfågel, småskrake. Några andra exempel på rastande arter är silvertärna, svarttärna, dvärgmå, svarthakedopping, gråhakedopping, storlom. Vintertid ses ofta havsörn och ibland salskrake.

dvärgmåsen rastar årligen i Bergundasjöarna

TABELLER ÖVER FÖRÄNDRINGAR I FÅGELFAUNAN

27 arter som inte längre hävdar revir 2011

Fasan	X	h	8-10	0	0	0
Kornknarr	X	1	0	0	0	0
Mindre strandpipare	X	0	0	1-2	0	0
Tofsvipa	X	0	0	1-2	0	0
Skogssnäppa	X	1?			0	0
Skogsduva	X		2-4	0	0	0
Sparvuggla	X			1?	1?	0
Hornuggla	X					0
Göktyta	X	2	2-3*	0	0	0
Gröngöling	X	6*	6*-9*	1-3	4*-5*	0
Spillkråka	X	1-2*	1-2*	2	1*-2*	0
Sånglärka	X	1	1	1	1	0
Ladusvala	X f					0
Näktergal	X	1	0	0	0	0
Buskskvätta	X	6-8	10	1	1-2	0
Stenskvätta	X	1*	1*	1-2	1-2*	0
Gräshoppsång	X	0	0	0	0	0
Sävsångare	X	0	2	1-4	0	0
Kärrsångare	X	3	0-2	0	0	0
Härrsångare	X	13-21	15-21*	8-11	4?	0
Mindre flugsnappare	X	0	1-3	0	0	0
Talltita	X	0	2	0	0	0
Svartmes	X	0	2	0	0	0
Sommargylling	X	0	1	0	0	0
Törnskata	X?	1	1	1	1-2*	0?
Hämpling	X	2	1	0	0	0
Rosenfink	X	1-2	4*-8*	0	0	0

10 arter med negativ utveckling

Mindre hackspett	h-	3-4*	4	3*-4*	3*-4*	1-2?
Trädpiplärka	h-	h	27-28*	h	17-18	4-6
Rörsångare	H-	13-17	20-28	11-12	11-18	9-14
Ärtsångare	h-	1-5	0	1?	0	1
Törnsångare	h-	11*-15*	7*-11*	5-8	6-11	3
Trädgårdssångare	H-	28*-31*	38*-51*	0	21-31	18-21
Kungsfågel	h-	h	1	9-10	11-13	5-7
Grå flugsnappare	h-	9-18*	5-8	4-9	5-8	4-6
Stjärtmes	h-?	5-10	3	?	3-4	1-3
Stare	h-	h	8-10	14-15	10?	3-4

10 arter med positiv utveckling

Gärdsmyg	H+	4-7		15-22	25*-28*	18
Järnsparv	h+	h	0	3-4	3-5*	6-7
Rödhake	H+	h	24	34*-36*	59*-65*	65-66
Koltrast	H+	h	10-12	21'-24*	17*	25-27
Taltrast	H+	h	4	5-7	14-16	17-18
Svarthätta	H+	22*-25*	16*-17*	23-28*	21-29*	59
Grönsångare	H+	30-34	32*-33*	34-37	16-19	44-45
Blåmes	H+	h	38-45	43-49	35*-39*	62-66
Talgoxe	H+	h	35-39*	h	48-51*	53-56
Stenknäck	H+	2*-3*	7-11	6-9	8*-12*	12-16

2 nya arter som tillkommit

Rörhöna	Ny h					2
Pilfink	H ny	0	0	0	0	3

DELOMRÅDESBESKRIVNINGAR

”Syftet med reservatet skall vara att bibehålla de särskilt stora naturvärden i det variationsrika området som domineras av bokskog, samt att med hänsyn till dessa naturvärden främja allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området. För att syftet ska kunna nås krävs att stora delar av reservatet utvecklas fritt och att andra delarsköts med så stor hänsyn till förekommande skyddsvärda arter att

normalt skogsbruk försvåras.”(Skötselplan för Bokhultets naturreservat i Växjö kommun. Tekniska nämnden 2008-05-29)

DELOMRÅDE 1

Norra delen har en öppen karaktär med Brukshundsklubbens klippta gräsmatta som kantas av gamla, grova lövträd och blommande buskar och träd. I västra delen längs Norra Bergundasjön finns sumpskog med bland annat al, asp och hägg. Stranden övergår i strandskog¹ med god tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier. Denna bildades vid sjösänkningen och är en viktig biotop för bland annat mindre hackspett, mesar och sångare. Södra delen domineras av gammal bokskog med lång kontinuitet. Reservatet innehåller sammanlagt cirka 70 % bokdominerad skog². Ett område i väster och ett i den östra delen. Norr om bokskogen finns några få mycket gamla granar och partier med stormfälld granskog.

Den västra Bokskogen är den med längst kontinuitet och innehåller gamla hålträd och lågor

¹ Natura 2000-habitat; Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade

² Natura 2000-habitat; Bokskog av fryletyp

DELOMRÅDE 2

Betesmark på båda sidor av gamla Bäckaslövsvägen som utgör reservatets gräns i norr

Norra delen domineras av betes- och slåttermark med inslag av blommande buskar och träd som hagtorn, nypon, sälg. Här finns även mer slutna delar med ek, björk och asp och en fotbollsplan. I de öppna partierna prövas alternativa metoder med varierat betetryck, slåtter och bränning för att gynna insektsfaunan och krävande kärlväxter. De öppna delarna är viktiga för bland annat födosökande trastar, starar, piplärkor, fältsparvar, duvor, rovfåglar. Några rödlistade arter som uppträder här är stenskvätta, törnskata, sånglärka och göktyta. Förutom häckande fåglar födosöker även många rastande flyttfåglar här. I sydsydväst finns en gles blandskog³ av tall, ek med inslag av björk, bok, gran och asp som i ökande utsträckning betas.

De insektrika markerna norr om reservatet och västra delen av Bäckaslövs våtmark betas av hästar.

³ Natura 2000-habitat; trädklädd betesmark av fennoskandisk typ

DELOMRÅDE 3

Den nordvästra delen betas av hästar och här finns en mycket rik och skyddsvärd insektsfauna med rödlistade fjärilar och steklar. Även det nyskapade Biparadiset som ersatte den gamla körplanen ingår. De olika biotoperna som på ett genomtänkt sätt byggts upp, har skapat ett variationsrikt landskap som gynnar insekts-faunan på ett unikt sätt. Bäckaslövs våtmark är en anläggning som skapades på den gamla militära skjutbanan för att rena dagvatten, och består av tre sedimenteringsdammar och en meandrande å.

Våtmarken betas av Highland Cattle

*Violett kantad guldvinge (*Lycaena hippothoe*)*

Ett av länets huggormstötaste oråden finns runt skjutvallen

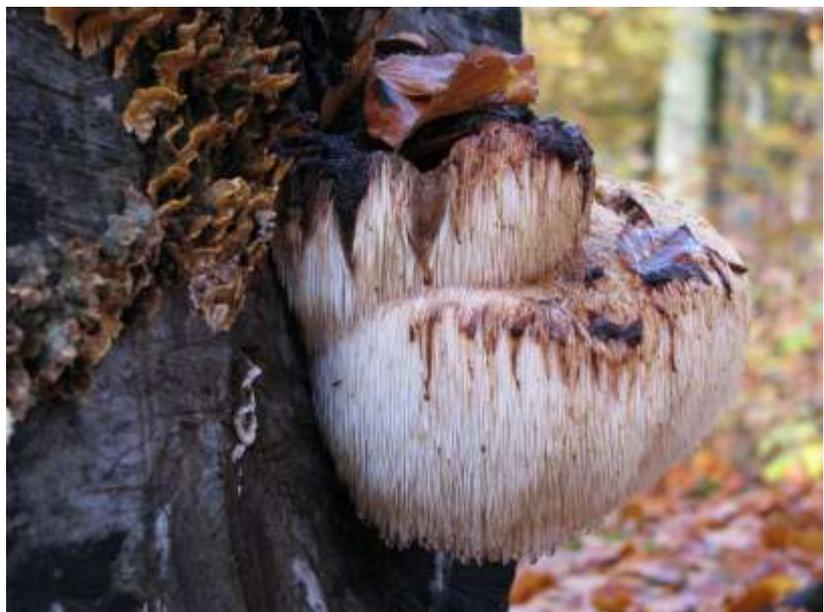

*Väddsandbi (*Andrena hattorfiana*) och mindre bastardsvärmare (*Zygaena viciae*) födosöker på ängsvädd*

DELOMRÅDE 4

Den västra bokskogen⁴ delas av Sundetvägen och utbreder sig ner mot Borgmästarudden där gamla och grova ekar gynnas. Efter ett tidigare hygge finns ett litet parti ungskog med bland annat björk och inslag av bok och gamla ekar. Hela strandzonen består av orörd strandskog.⁵ Tillgången på död ved i olika nedbrytningsstadier är riklig och det finns även god tillgång på grova hålträd.

Den mycket sällsynta igelkottstaggsvampen (Hericium erinaceus) på en boklåga

⁴ Natura 2000-habitat; Bokskog av fryletyp

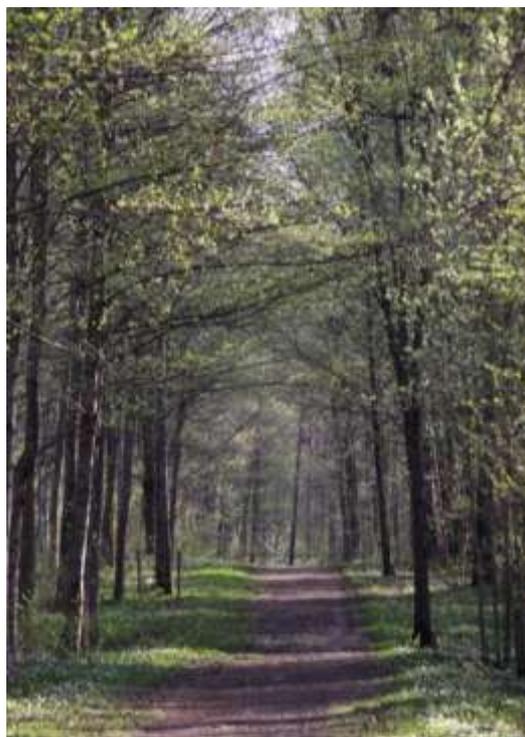
⁵ Natura 2000-habitat; Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade

DELOMRÅDE 5

I nordväst ingår delvis den kantskog som gränsar till Biparadiset och som huvudsakligen består av björk, asp och ek i varierad ålder. Vissa är grova och här placeras även gamla trädstammar från andra delar av kommunen för att gynna andelen död ved. En blandlövsskog med björk, al, asp rönn, sälg, bok och ek finns i söder om stigen från Kassaviken. Här finns rikligt med död grov och klen ved och rik undervegetation som gynnar många arter, till exempel sångare, mesar och hackspettar. Denna övergår i strandskog⁶ som kantar hela delområdets sydvästliga gräns mot sjön. Norr om Kassaviken finns ett område med sumpskog⁷ av björk, asp, al, sälg och hägg. Den övriga delen består av den östra bokskogen⁸ fram till Biskopsudden.

Borgmästarudden

Huvudstigen västerut från Kassaviken

⁶ Natura 2000-habitat; Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade

⁷ Natura 2000-habitat; lövsumpskogar av fennoskandisk typ

⁸ Natura 2000-habitat; Bokskog av fryletyp

Vitsippsmattor vid strandskogen i Kassaviken där det nu finns ett nyuppfört fågeltorn

DELOMRÅDE 6

En mindre tallmosse utgör gräns i nordväst⁹. Här finns ett tilltagande björk uppslag och en undervegetation med skvattram och odon. Söder om mossen ligger Biskopsudden med gammal bokskog¹⁰ och gränsen mot sjön utgörs av strandskog¹¹. Öster om myren går en nyanlagd kanal och längs denna löper en ny väg från Biskopshagen. Detta parti med parkkaraktär löper längs koloniträdgårdarna och mynnar i västra kanen av båthamnen (den gamla snötippen).

Hålträd och gamla lågor kan sätta fart på fantasin

⁹ Natura 2000-habitat; skogsbevuxen myr

¹⁰ Natura 2000-habitat; Bokskog av fryletyp

¹¹ Natura 2000-habitat; Alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade

En minnesplats för husdjur

Två nya bostadsområden Vallen och Lilla Vallen växer nu fram med hus i omedelbar närhet till strandskogen som är avsatt för fri utveckling mindre än 70 meter från Södra Bergundasjön. Att placera hus alldeles intill ett skogsområde leder enligt internationell och svensk forskning att arter minskar i antal och en del försvinner helt. Mellan bostadsområdena finns en ekdominerad blandskog med en del gamla och grova träd.

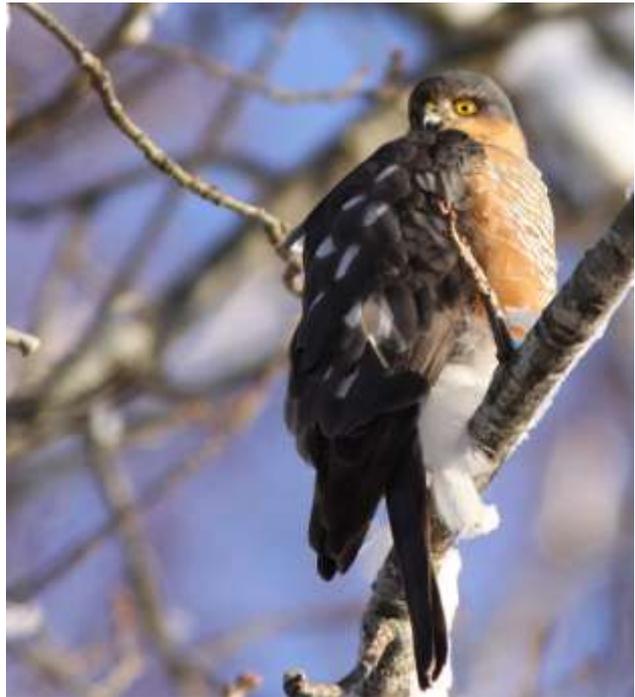
De nya bostäderna ligger bara ett tjugotalmeter från reservatsgränsen

BÄCKASLÖV

METOD OCH GENOMFÖRANDE

Samma revirarteringsmetod som tillämpats i reservatet har använts i Bäckaslöv. (Se sidan 3 för närmare beskrivning!) Varje delområde har besökts fyra gånger vilket inte är tillräckligt för att säkert kunna beräkna antalet revirhävdande arter. Däremot kan det räcka för att få en uppfattning om fågelfaunans sammansättning och dess roll i ett ekologiskt perspektiv. Särskilt viktigt är att få en uppfattning om, vilken betydelse området har för naturreservatet Bokhultet. Hur behöver exploateringarna anpassas för att de negativa effekterna på den biologiska mångfalden ska kunna minimeras och en gynnsam bevarandestatus upprätthållas i reservatet?

Sparvhöken som vill ha en ostörd miljö häckar här

DEL OMRÅDE 7

Strandskogen består av alluvial lövskog som ibland översvämmas och är ett Natura 2000-habitat med rikt fågelliv bland annat mindre hackspett och stjärtmes och med stor betydelse för många andra organismer. Det en av reservatets få kvarvarande gröna korridorer som möjliggör artutbyte med andra områden. Det är därför viktigt att strandskyddet iakttas och att den här zonen lämnas orörd i största möjliga utsträckning. Skogen är en varierad blandskog av björk, ek, bok, gran och tall där lövet dominerar men här finns även inslag av asp, rönn, fågelbär och sälg. Gamla grova träd av främst ek, bok och björk utmärker området som också har en rik undervegetation och förhållandevis mycket död ved.

DELOMRÅDE 8

Skogen är av samma typ som i område 7 men innehåller något mer gran vilket gör att här finns fler barrskogsmesar som svartmes, talltita och tofsmes. Den sistnämnda har tidigare hittats här men inte i årets inventering. Här finns också glesare skog bland annat med tall där hornuggla tidigare häckat. Området är inte utsatt för samma besöksstryck som reservatet vilket gynnar störningskänsliga arter som rovfåglar som ses alltmer sällan i reservatet. Här häckar sen tidigare lärkfalk, sparvhök och kanske duvhök. Fälten i söder som betas av hästar har en oerhört rik insektsfauna. Tobias Ivarsson har närmare beskrivit dessa värden i två arbeten om Bäckaslöv 2004 och 2011 (se referenser!) De öppna fälten är nödvändiga för näringssök av många fågelarter som starar, trastar, duvor, rovfåglar, gröngöling, hämpling, törnskata, stenskvätta, törnsångare med flera.

FÅGELFAUNAN I BÄCKASLÖV

En del rödlistade fåglar har hittats som entita, mindre hackspett, stenskvätta och törnskata,

ARTER SOM ÄR OBSERVERADE I HÄCKNINGSTID I BÄCKASLÖV

Duvhök	Observerad i häckningstid 0+1rast
Morkulla	Spelflygande i häckningstid 0+1sj
Ringduva	Häckar sj3+2sj/1p
Större hackspett	Häckfågel 3sj+3sj/1
Mindre hackspett	Häckar troligen 0+1sj

Trädpiplärka	Häckfågel 1sj+3sj
Sädesärta	Häcker 0+2
Gärdsmyg	Häcker 3sj+3sj
Järnsparv	Häcker allmänt 4sj+3sj
Rödhake	Häcker allmänt 17sj+28sj
Rödstjärt	Häcker troligen med minst 1 par
Buskskvätta	Observerad men ej i inventeringen
Koltrast	Häcker allmänt 5sj/6varn/1+8sj/1
Taltrast	Häcker allmänt 6sj+8sj
Rödvingetrast	Häcker möjligen 0+10 rast
Törnsångare	Häcker troligen 0+1sj/1p
Trädgårdssångare	Häcker allmänt 7 sj +2sj
Svarthätta	Häcker allmänt 16 sj+10sj
Grönsångare	Häcker allmänt 12 sj+7sj
Kungsfågel	Häcker 3 sj +0
Svartvit flugsnappare	Häcker 3 sj+4sj/1p
Entita	Häcker 1p+1sj/1varn/1
Talltita	Häcker 2 varn+3sj/1p
Svartmes	Häcker 2sj+0
Blåmes	Häcker allmänt 3+10sj/4p
Talgoxe	Häcker allmänt 8sj+11sj/9p
Nötväcka	Häcker 3sj+4sj
Trädkrypare	Häcker 6 sj+2sj
Nötskrika	Häcker 2+1
Skata	Häcker 0+1 bo
Kråka	Häcker 1+4p
Stare	Häcker 0+2sj/4p
Grönfink	Häcker 1 sj+3sj/2
Domherre	Häcker 3+1sj
Stenknäck	Häcker 3 sj+1sj

Sammanställningen bygger på inventeringens observationer som alla är inrapporterade på Artportalen. Observationerna från Del 7 anges före plustecknet och från Del 8 efter.

sj =sjungande, p=par, varn=varnande, bara en siffra anger att arten är observerad i häckningstid i lämplig biotop.

ÅTGÄRDER SOM KAN PÅVERKA BOKHULTETS BEVARANDESTATUS

Bokhultet ingår som nämnts tidigare det europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000 (EU:s art- habitatdirektiv). Ett sådant område innebär bland annat ett åttagande att förvalta det på ett sätt som innebär att de befintliga arterna och biotoperna ska hållas i en gynnsam bevarandestatus. Det gäller både verksamheter inom som utanför reservatet som kan tänkas påverka området.

VERKSAMHETER UTANFÖR RESERVATET

Tidigare: Bebyggelse som gränsar till reservatet: Biskopshagen, ökad trafik.

Pågående: Vallen, Lilla Vallen.

Framtida: Bäckaslövsvisionen, strandnära exploateringar av gröna korridorer vid Norra Bergundasjön, Södra Bergundasjön, väster om Sundet, trafik.

VERKSAMHETER INOM RESERVATET

Tidigare: Kanalen från Biskopshagen till Södra Bergundasjön med gångstig och röjningar, utbyggnad av båthamnen vid gamla snötippen, breddning och asfaltering av Sundetvägen, ökad genomfartstrafik, buller, ökat besöksstryck, orientering och hundrastning med lösdrivande hundar i häckningstid, skötselåtgärder, skogsbruk, anläggning av Bäckaslövs våtmark, Biparadiset, bete.

Framtida: Det behövs en diskussion om hur och i vilken omfattning verksamheterna ovan påverkar reservatets bevarandestatus och om vilka åtgärder som kan förändra den i positiv riktning. De största framtida förändringarna avgörs av hur kommunens utbyggnadsplaner formar sig. Bokhultets framtida utveckling hänger oundvikligen samman med i vilken utsträckning exploateringarna kommer att ske och vilka utrymme till hänsyn som ges i detaljplanerna. De kompensations åtgärder som kommunen genomfört när Biparadiset skapades, räcker inte för att kompensera de betydande skador på fågellivet som blir följden av samtliga störande verksamheter som genomförts och planeras genomföras i kommunens regi.

Referenser

- Artportalen. Rapportsystem för fåglar. Utdrag.
- Bondesson, O., Johnsson, F., Johansson, R. 1987. Bokhultet. Fågelinventering 1986-87.
- Effects of Residential Development on Forest-Dwelling Neotropical Migrant Songbirds Lyle E. Friesen et al. Wiley-Blackwell Society for Conservation Biology. 2010
- Gärdenfors, U. 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Ivarsson, T. 2004. Naturvärden i Bäckaslöv. Växjö kommun.
- Ivarsson, T. 2011. Naturvärden i Bäckaslöv Växjö 2011.
- Kronobergs Ornitologiska Förening. Milvus nr3-4, 2011. Fåglar i Kronobergs & Jönköpings län 2010.
- A Meta-Analytic Review of Corridor Effectiveness. Lynne Gilbert –Norton et al Conservation Biology 24, No 3 660- 668, acc Oct 14, 2009
- Naturvårdsverket. Revirkartering. Generell metod. Version 1:1 2003-04-04
- Sveriges Ornitologiska Förening. 2009-12-20. Sveriges Fåglar.
- <http://movesofnet.proof.se/index.asp?lev=718&typ=1>
- Wendeler, C., Opublicerade fågelinventeringar i Bokhultet. 1995 och 2000.

SYNPUNKTER PÅ VÄXJÖ KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN 2011

Vi hoppas att våra synpunkter på den kommande översiktsplanen i någon mån kan bidra till att Växjö ska lyckas i sin vision att: "... på alla plan leva upp till epitetet Europas grönaste stad."

Vi tänker då främst på de områden som är skyddade med det uttalade syftet att arterna där ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd och som kräver speciell hänsyn och kunskap för att detta ska lyckas.

I översiktsplanen ges bedömningar av hållbarhetskonsekvenser ur olika perspektiv och vi avser att kommentera en del av dessa som gäller avsnittet " **Naturområden och biologisk mångfald**" där den sammanvägda bedömningen lyder: " *Planförslaget innebär varken ett motverkande av eller medverkande till en hållbar utveckling för naturområden och biologisk mångfald.*"

Internationell forskning

För ett av de allra viktigaste naturreservaten, Bokhultet, gör vi en helt annan bedömning. De omfattande utbyggnadsplanerna kommer att medföra en fortsatt negativ utveckling för växt- och djurlivet. Bedömningen gör vi bland annat med stöd av internationell forskning om gröna korridorer¹² och om effekter av placeringen av bostäder i omedelbar närhet av skog¹³.

För det första riskerar Bokhultet att drabbas av det som kallas fragmentisering, det vill säga att området blir isolerat på grund av att de naturliga korridorer som möjliggör rörelser mellan olika habitat försvinner. Följden blir att arter riskerar att på sikt dö ut i det isolerade området.

För det andra visar forskning att placering av hus intill skog medför en minskning både av antalet arter och av antalet individer, speciellt när det gäller flyttande fåglar.

Svensk forskning

I Sverige har Naturvårdsbiolog Maria Thorell vid Göteborgs universitet undersökt hur ett 50-tal naturreservat påverkas av omgivande verksamheter och säger så här i en intervju i Växjöbladet/Kronobergaren nr 45 8-14 november 2002 angående Bäckaslövsvisionen och placeringen av bostäder vid gränsen av reservatet:

"Växjö som miljökommun borde inte göra så här, man försämrar situationen för svensk miljövärd. Det är absolut inte att rekommendera att bygga så här nära ett reservat. Forskning pekar på att reservat av den här typen kan försämrats och att arterna inte kan överleva."

Inventering 2011

I år har det under tiden april-juni gjorts en häckfågelinventering i Bokhultet.

Jämfört med de inventeringar som gjordes 1986–1987 har drygt 20 arter, det vill säga närmare en **tredjedel av de inventerade arterna försvunnit!** Just nu bearbetas materialet och analyserna är ännu inte färdiga. Men den negativa trenden är odiskutabel!

I omedelbar närhet av Natura2000-området Bokhultet har de senaste åren utförts och pågår flera exploateringar: Biskopshagen, Vallen och Lilla Vallen. Vägen mellan Söderleden och Sundet som tidigare var en grusväg har asfalterats och samtidigt breddats. Den förbättrade vägstandarden har med-

¹² A Meta-Analytic Review of Corridor Effectiveness. Lynne Gilbert –Norton et al Conservation Biology 24, No 3 660- 668, acc Oct 14, 2009

2010 Society for Conservation Biology

¹³ Effects of Residential Development on Forest-Dwelling Neotropical Migrant Songbirds Lyle E. Friesen et al. Wiley-Blackwell Society for Conservation Biology

fört att vägen utvecklats till en matarled med en alldeles för hög trafikintensitet. Detta i sin tur har lett till försämrade naturupplevelser och sannolikt även till en negativ inverkan på flera arter som till exempel fåglar och lavar.

Det är viktigt att komma ihåg att Bokhultet i första hand inte är bildat för att bli ett stort fritidsområde med lättillgänglighet som främsta mål. Det övergripande syftet med bildandet av Natura2000-områden är styrt av EU:s mål att hejda den accelererande biotopförstörelsen och den därmed följande biologiska utarmningen.¹⁴ För Bokhultet gäller att Sverige och Växjö kommun har förbundit sig att skydda ett antal hotade och viktiga biotoper så att dess befintliga arter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Hitintills har miljökonsekvensbeskrivningarna bara gjorts för varje enskilt exploateringsområde. Därför är det hög tid att införliva aktuella exploateringsområden i bedömningen, det vill säga Bäckaslöv med pågående och redan gjorda exploateringar.

Enligt Naturvårdsverkets anvisningar för bevarande av Natura2000-områden ska det göras en miljökonsekvensbeskrivning enligt den så kallade kumulativa aspekten, det vill säga hur effekterna blir av samtliga planerade verksamheter inom och i omedelbar närhet av dessa områden. En sådan måste göras för att få en totalbild av effekterna på reservatet och för att miljökommunen Växjö inte ska riskera att bryta mot Miljöbalkens bestämmelser och EU-direktiven som införlivats med svensk lag. Så här skriver Naturvårdsverket¹⁵:

”Natura 2000-prövning...

Verksamheter eller åtgärder *inom eller i anslutning till* ett Natura 2000-område som kan ha en *betydande påverkan på miljön* kräver tillstånd (7:28 a § MB).

Påverkan ska bedömas *tillsammans* med andra pågående eller planerade verksamheter.

Prövningen ska utgöra en *allmän riskbedömning* av verksamheten/åtgärden (inte bara med fokus på naturtyper och arter som är upptagna för området).

Tillstånd får bara lämnas om de skyddade naturtyperna *inte skadas* och bevarande av de arter som listas i direktiven *inte hotas* (7:28 b § MB – dispensmöjlighet saknas).

’Nolltolerans’ vad gäller negativ påverkan/skada.”

Som ett exempel på hur strikt störande verksamheter ska bedömas nämns:

Waddenzee-domen (C-127/02)

”... *skall godkänna denna verksamhet först efter att ha försäkrat sig om att det berörda området inte kommer att ta skada av den. Så är fallet när det ur ett vetenskapligt perspektiv inte föreligger några rimliga tvivel om att verksamheten inte kan ha en skadlig inverkan.*”

Sammanfattningsvis vill vi poängtera att det inte råder några som helst tvivel om att en placering av hus i omedelbar anslutning till reservatet kommer att ha en betydande negativ inverkan på reservatet.

En anpassning när det gäller placeringen av hus i närheten av reservatet borde kunna göras utan att nämnvärt försämra Växjöns expansionsmöjligheter. På så sätt skulle man avsevärt förbättra möjligheterna till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för Bokhultet, vilket kommunen åtog sig att göra när man bildade reservatet.

---

¹⁴ Europarådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vild vilda djur och växter. Se även artikel 6 och 10

¹⁵ 2011-05-13 Naturvårdsverket | Swedish Environmental Protection Agency

Vi anser att om Växjö ska leva upp till den höga ambitionen att vara "Europas Grönaste Stad" måste vi uppfylla våra internationella löften och inte bryta mot EU:s gemensamt fattade direktiv, Miljöbalken och Naturvårdsverkets anvisningar om hur Natura2000-områden ska förvaltas.

Vi måste sluta betrakta Bokhultet som en bromskloss för stadens utveckling om Gröna Växjö ska vara ett trovärdigt föredöme. Istället måste vi ta tillvara på allt det positiva som tillgången till det här fantastiskt fina området erbjuder.

Detta kräver ett aktivt bevarande, vilket exempelvis skapandet av "Biparadiset" är ett utmärkt exempel på. Inte minst för våra kommande generationer kan det i framtiden bli en unik och ovärderlig tillgång!

Växjö Fågelklubbs styrelse

gm

Christer Wendeler

Skogsgatan 11

352 35 VÄXJÖ

E-post: christer.wendeler@gmail.com

0470-16857

Kronobergs Ornitologiska Förenings styrelse

gm

Mikael Persson

0470-10268

Växjökreten av Naturskyddsföreningen

gm

Uno Petersson

0470-751734